

Irtonumero 1 €

Verkossa ilmainen

ISSN 2954-243X

N:o 49

Sunnuntaina, 26 marraskuuta

2023

Waasan Päivälehti - moderni sanomalehti, jonka ulkoasu on peräisin 1870-luvulta. Silloin sanomalehdissä oli vain 4 sivua. Paljon tekstiä, mutta ei kuvia ollenkaan, joten neljässä sivussa on paljon luettavaa. Lehti sisältää lainauksia vanhoista päivälehdistä, jotka on otettu Kansallisarkistosta (digi.kansalliskirjasto.fi). Tämän julkaisun teksti on luotu osittain GPT-3:lla, OpenAI:n laajamittaisella kielisukupolvimallilla. Luonnoskieliä luotaessa tekstit on tarkistettu, muokattu ja sanomalehti ottaa lopullisen vastuun tämän julkaisun sisällöstä. Waasan Päivälehti ilmestyy sunnuntaiaamuisin, mutta tavoitteenamme on, että se ilmestyy joka päivä jatkossa. Lehti on luettavissa verkossa ilmaiseksi, painetut yksittäisnumerot maksavat 1 €. Mainoshinta 6 €/palstamillimetri, mutta vakioilmoitukset ovat halvempia (25 mm korkea=140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm=400 €). Toistuvat ilmoitukset = 50 % alennus. Lähetä ilmoitukset jpg-, tiff- tai png-muodossa osoitteeseen waasanpaivalehti@gmail.com. Ilmoitukset pienennetään 46 mm:n sarjakeen leveyteen. Jos ilmoitus ei mahdu seuraavaan lehteen otamme yhteyttä. Päätoimittaja Hans Björknäs Posti: Waasan Päivälehti, Koulukatu 37 B 7, 65100 Vaasa, puhelin +358-40-5462455.

Ikääntyneiden perhehoito vahvistuu – kasvua nähtävissä lähes kaikilla hyvinvointialueilla. Paitsi Pohjanmaalla.

Ikääntyneiden perhehoito on tapahtunut merkittävää edistystä, ja palvelu on nyt saatavilla lähes kaikilla hyvinvointialueilla. Vuonna 2021 jo 3 300 ikäihmistä sai perhehoitoa, ja Suomessa toimi noin 250 perhekotiä. Ei kuitenkaan meidän alueellamme.

Perhehoito on sosiaalipalvelu, jossa henkilön hoito ja huolenpito järjestetään joko perhehoitajan yksityiskodissa (perhekoti) tai hoidettavan kotona, jolloin kiertävä perhehoitaja huolehtii hoidettavasta. Palvelua voidaan tarjota sekä lyhyt- että pitkäaikai-

Ja tämä toiminta on reippaasti lisääntymässä. Vuonna 2011 tällaisissa hoitokodeissa oli alle 30 tuhatta hoitovuorokautta ja 10 vuotta myöhemmin yli 160.000. Ja suunta on edelleen nouseva. Porin alueella on 27 perhekotiä, Tampereen alueella 38 ja Jyväskylän alueella 31. Pohjanmaan eli meidän alueellamme vastaava luku on nolla. Pyöreä nolla.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) johtava asiantuntija Sari Kehusmaa arvioi, että perhehoidon suosio kasvaa edelleen, ja se voi tulla lähivuosina olemaan merkittävä osa vanhustalveluiden järjestelmää.

THL:n Vanhuspalvelujen tila-seuranta, joka tehtiin yhteistyössä Perhehoitoliiton kanssa, osoitti alueellisia eroja perhehoitoon pääsyssä. Perhehoito on vakiintunut eri tavoin eri hyvinvointialueilla, ja eniten tarjontaa on Etelä-Savossa ja Satakunnassa.

Perhehoito on tärkeä täydennys ikääntyneiden palveluvalikoimaan. Se soveltuu hyvin tilanteisiin, joissa ikääntynyt henkilö tarvitsee tukea arjessa selviytymiseen mutta ei vielä ympärivuorokautista palveluasumista.

Jatkuu sivulla 2

Influenssaepidemia ei ole vielä alkanut, mutta koronataruntojen määrät lisääntyneet

Influenssaepidemia ei ole vielä alkanut Suomessa. Lokakuun aikana THL:n tartuntatautirekisteriin on raportoitu viikoittain yksittäisiä influenssalöydöksiä, mutta tapausmäärissä ei ole tällä hetkellä havaittavissa merkittävää kasvua. Sen sijaan koronataruntojen määrässä on ollut kasvua useilla hyvinvointialueilla.

Vaasan väkiluku kasvaa ennätystahtia

Vuosi 2023 on näyttäytymässä Vaasalle voimakkaimpana väestönkasvun vuotena koko 2000-luvulla. Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Vaasan väkiluku on kasvanut merkittävästi, peräti 892 asukkaalla tammi-syyskuun aikana. Maa-hanmuutto on keskeinen tekijä tässä voimakkaassa kasvussa, ja se on kiihdyttänyt Vaasan väestönkasvua myös edellisenä vuonna.

Sivu 3

Mika Salminen on THL:n uusi toimitusjohtaja

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) uusi pääjohtaja on filosofian tohtori Mika Salmi-

nen. Salminen työskentelee nykyään THL:n kansanterveyden ja hyvinvoinnin osaston päällikkönä. Uudessa tehtävässään hän aloittaa pääjohtajana 1.1.2024 viiden vuoden toimikaudeksi. Hallitus nimitti Salmisen tehtävään 9.11.2023.

Uusi puhelinpalvelu tukee perheitä ja työikäisiä

Pohjanmaan hyvinvointialueen sosiaalihuollon palveluohjauksen puhelinpalvelusta saa ohjausta, neuvontaa ja tietoa sosiaalihuollon palveluista ja etuuksista 22. marraskuuta alkaen. Palvelu on suunnattu erityisesti lapsiperheille ja työikäisille.

Soittaessaan puhelinlinjalle numerossa 06 218 9400 soittajat käyvät läpi tilanteensa alustavan arvioinnin.

Sivu 2

Kuvaliite sivu 25

Seinäjokelainen talvi

TÄNÄÄN

Olipa kerran...

Olipa kerran yksi toimitusjohtaja joka ylpeänä kertoi osakkeenomistajille vuosikokouksessa:

– Olemme tänä vuonna varsin menestyksellisesti pystyneet säästämään kustannuksissa jopa 50 %.

– Ja aiomme jatkaa tällä linjalla

– Nimittäin ensi vuonna tulemme pääsemään 100 %-iin asti säästöissä. Lopetamme nimittäin kaiken toiminnan.

Tämän kuultua joku on arvelut, että tämä toimitusjohtaja sitten siirtyi sote-projektin johtoon.

Ja totta on, sote-piireissä kaikki näyttää nyt liittyvän säästöihin. Kehitys on sama kuin toimipisteiden alasajo. Ja muunkin toiminnan kanssa näyttää olevan niin ja näin. Seniori äsken kertoi soittaneensa 900 kertaa saadakseen aikaa rokotukseen.

Sote-toiminnassa on terveydenhuollon suhteen kolme osa-aluetta. On hyvin iäkkäiden ja dementoituneiden ihmisten hoito, se on kallista ja kun sitä ajetaan alas, niin ongelmia tulee, vaikeita ongelmia, inhimillisesti raskaita sellaisia.

Sitten on erikoissairaanhoido, joka toimii hyvin. Jos Suomessa saa vakavan taudin niin hoito on huippuluokkaa, parempaa ei maailmassa on ja se on käytännössä melkein ilmaista. Näin sanoo muun muassa mies, joka saatuaan vakavan sydäninfarktin muutamassa tunnissa läpikävi kolme laajaa pallolaajennusta ja lähti terveenä miehenä kotiin 4 päivän kuluttua.

Sitten on perusterveydenhuolto, eli entisten terveyskeskusten toiminta. Ongelmana henkilökunnan puute (silti suunnitellaan monessa paikassa irtisanomisia), pitkät jonot ja laki, joka vaatii että muutamassa päivässä pitää päästä hoitoon.

Pessimisti puhuu ongelmista. Optimisti puhuu ratkaisusta. Ja ratkaisuja on! Eleganttejakin sellaisia! Niihin tulemme palaamaan tämän talven aikana.

JATKUU SIVUSTA 1 IKÄÄNTYNEIDEN...

Palvelu tukee toimintakykyä ja elämänlaatua ja voi toimia kotihoidon rinnalla.

”Perhehoito on monipuolinen vaihtoehto esimerkiksi omaishoitajien vapaapäivien järjestämiseen”, kertoo THL:n erikoistutkija Katja Ilmarinen.

KOVINA AIKOINA
Kertomus Suomen viimeisten nälkävuosien ajoilta
KARLA A. TAVASTSTJERNA
Suomentanut Juhani Aho
Julkaistu 1892.
OSA 40

Varatuomari sai kuulla pitkän ja sekavan kertomuksen tapauksesta olkiladossa, mutta ei voinut rauhoittaa.

Kun äiti vihdoinkin nukkui aamupuoleen yötä, otti isä tyttärensä kahden kesken huoneeseensa ja kielsi hänen puhumasta äidin kanssa asiasta, selitti sitä omasta puolestaankin, mutta tunsu samalla jonkinlaista katkeruutta kapteenia kohtaan, joka tällä tavoin oli, vaikkakin tahtomattaan, tuottanut surua perheelle. Seuraavana aamuna tuli sitten lääkäri, huomasi taudin lavantaudiksi ja näytti hyvin mieltävältä.

Useampia päiviä oli sairas sitten hourinut samasta asiasta, ja

nyt tuli kapteeni itse kukkien ja terveisien kanssa ja pyysi itsepäisesti viemään niitä perille.

Varatuomari meni itse hämäänsä sairashuoneeseen, mutta jätti kukat ulkopuolelle — hän tahtoi kysyä lääkärin mielipidettä ennen kuin antaisi ne. Lääkäri kielsi jyrkästi, mutta rouva von Blume oli huomannut, että hänen ympärillään keskusteltiin kuiskaamalla. Sairaana vaistolla arvasi hän heti, mistä oli kysymys, ja sanoi käskevästi:

— Antakaa kapteeni Thoreldin vain tulla, minä tiedän kyllä, että hän on täällä jossain!

Mutta neiti Louise, joka istui ikkunan luona tuolilla, säpsähti ja purskahti itkemään, hermostuneena mielenliikutuksista ja valvomisesta. Lääkäri pudisti vihaisesti päätään ja mutisi:

— Mitä sillä pirun kapteenilla on täällä tekemistä!

Mutta sairas vaati kuumeensa koko innolla häntä nähdäkseen,

Vaikka koetettiin selittää, että hän vain oli lähettänyt kukkasten mukana terveisiä ja että se oli niiden tuoja, joka oli ajanut kartanolle.

— Päästäkää hänet sisään, minä tiedän, että hän on tuolla toisessa huoneessa! ... intti hän vain vastaukseksi.

Neiti Louise oli kenenkään näkemättä vetäytynyt pois, ja varatuomari suostui vihdoinkin täyttämään sairaan tahdon.

Kapteeni tuli sisään tynenä ja kohteliaana, suuteli rouva von Blumen kalpeaa, polttavaa kättä ja kiitti häntä siitä, että hän oli tahtonut nähdä häntä.

— Missä on Louise? kysyi sairas.

Louise oli mennyt hetkeksi levähtämään.

— Herättäkää hänet sitten! Minä tahdon, että hän tulee tänne!

Koetettiin saada hänet tästä päähänpistosta luopumaan,

mutta hän vain yhä vaati:

— Käsketään Louise tänne pian!

Varatuomari olisi tahtonut välttää kaikkia ikäviä kohtauksia kapteenin läsnäollessa. Ja lääkäri, joka oli aivan suutuksissaan, kysyi kärsimättömästi, tahtoiko kapteeni ehkä saada omalletunnon rouva von Blumen kuoleman.

Ei suinkaan, sitä ei kapteeni tahtonut millään muotoa.

— Niin no, menkää sitten pois ja jättäkää sairas rauhaan, näetehän että hän houri!

Kapteeni Thoreld vetäytyi pian pois selitellen, ettei hän ollut tiennyt sairaan tilaa näin arveluttavaksi. Hän pyysi varatuomarilta ystävällisesti anteeksi itsepäisyyttään, ja silloin ei tämä voinut olla kertomatta hänelle pohjalaisesta vaimosta ja tämän kuolemasta. Kapteeni tuli hyvin alakuloiseksi eikä vastannut mitään. Hetken kuluttua hän kysyi, missä vaimovainajan lapset ovat.

Kuitenkin alueelliset erot ja tiedon puute voivat vaikuttaa siihen, miten ikääntyneet ja heidän läheisensä löytävät perhehoidon mahdollisuudet. Perhehoitoa ei vielä tarjota kaikilla alueilla, ja tietoisuus sen mahdollisuuksista voi olla puutteellista.

Perhehoito tarjoaa turvallisen kodin ja perheyhteisön niille ikääntyneille, joille yksin asuminen ei ole enää mahdollista. Se täydentää kokonaisvaltaisesti ikääntyneiden palveluja ja voi olla erityisen hyvä vaihtoehto tilanteissa, joissa muistisairas henkilö kokee arjen haasteiden lisäksi turvattomuutta ja toimettomuutta. Näissä perhekodeissa ikääntynyt ei ainakaan kärsi yksinäisyydessä ja hän voi siellä viettää melko normaalia perhe-elämää. (Lähde mm Thl)

Uutiset

Uusi puhelinpalvelu tukee perheitä ja työikäisiä

Pohjanmaan hyvinvointialueen sosiaalihuollon palveluohjauksen puhelinpalvelusta saa ohjausta, neuvontaa ja tietoa sosiaalihuollon palveluista ja etuuksista 22. marraskuuta alkaen. Palvelu on

suunnattu erityisesti lapsiperheille ja työikäisille.

Soittaessaan puhelinlinjalle numerossa 06 218 9400 soittajat käyvät läpi tilanteensa alustavan arvioinnin. Tämän arvioinnin perusteella he ohjataan oikeaan palveluun tarpeidensa mukaan. Sundsten kannustaa henkilöitä, jotka kohtaavat haasteita arkielämässään, olivat ne sitten taloudellisia huolia tai liittyvät vanhempien henkiseen hyvinvointiin, ottamaan yhteyttä apua varten.

Esimerkiksi, jos vanhemmat kertovat olevansa uupuneita, sosiaalityöntekijät voivat antaa alustavan arvion ja ohjata soittajan sopivaan palveluun hyvinvointipalvelujen maakunnassa. Siellä voidaan tehdä laajempi arvio palvelutarpeesta ja tarvittaessa aloittaa asiakassuhde. Soittajaa voidaan myös pyytää ottamaan yhteyttä Kelan palveluihin tai antamaan vinkejä kolmannen sektorin tarjoamista tukimuodoista, Sundsten sanoo. Sosiaaliohjauspalvelu on käytössä 22. marraskuuta 2023.

Puhelinlinja on avoinna maanantaista torstaihin klo 08:00–15:00 ja perjantaisin klo 08:00–14:00, varmistaen johdonmukaisen ja saavutettavan tuen niille, jotka sitä tarvitsevat.

Ja puhelinnumero on 06 218 9400.

JULFIILIS 2-10.12.2023 - VAASA

Julfiilis on joulun ihmemää, vuosittainen kulttuuritapahtuma, jonne kaiken ikäiset ja taustaiset ihmiset kokoontuvat juhlimaan vuoden parasta aikaa. Ruokaa, myyjäisiä, monenlaista ohjelmaa, paikallisten kuorojen ja muusikoiden esityksiä, runsaasti viihdykettä perheille, esim. käsityöpajoja, nukketeatteria, klassikkopelejä ja hellyttäviä maatilaneläimiä – unohtamatta tietenkään maittavia ruokia ja kuumaa glögiä.

Korsholmanpuistikko 6, 65100 Vaasa

Järjestäjä Kasarmission ry
<https://julfiilis.fi/>

Uusi kaupunginosa: Koivuniemi-Björknäs

Uusi pieni kaupunginosa suunnitellaan Vaasaan. Se tulee

Haapaniemen, Melaniemen ja Pappilanmäen viereen luonnonkauniille paikalle, ja sinne tulee noin 50-70 asuntoa

Jorma Uotinen ohjaa Tove-ooppera

Ensi kesän Tove-oopperan taustalla on se että Tove Jansson maalasia Teuvan kirkon alttaritaulu 50-luvun alkupuolella.

Ainoa hänen maalaama alttaritaulu. Ensi kesän elokuussa ooppera esitetään Teuvalla. Korsholman musiikkijuhlat on yksi taustatekijä.

Tejuka-lehti, Teuvan paikallislehti, tietää nyt kertoa että oopperaa ohjaan Jorma Uotinen.

Vaasan väkiluku kasvaa ennätystahtia

Vuosi 2023 on näyttäytymässä Vaasalle voimakkaimpana väestönkasvun vuotena koko 2000-luvulla. Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Vaasan väkiluku on kasvanut merkittävästi, peräti 892 asukkaalla tammi-syyskuun

— Täällä ne vielä ovat...

— Lähettäkää heidät Herra-saareen — onhan nyt miltei velvollisuuteni pitää heistä huolta! Varatuomari nyökäytti hyväksyvästi päätään, kapteeni istuutui vaunuihinsa ja ajoi hyvin alakuolisena kotiinsa. Rouva von Blume vaati yhä kiivaammin, että kapteeni ja Louise tuotaisiin molemmat hänen eteensä, niin että hän saisi sovittaa heidät. Vihdoin sai lääkäri hänet rauhoittumaan antamalla kloraalia, ja sitten istui varatuomari von Blume kauan aikaa surullisena vaimonsa sängyn laidalla. Neiti Anne Charlotte kävi häntä siellä yön kuluessa kerran katsomassa, mutta tyttö nukkui vaate päällä niin sikeästi, ettei kuullut mitään. Onnellinen nuoruus! ajatteli hän.

Viikon päästä rouva von Blume kuoli. Hänellä ei ollut monta selvää hetkeä kapteeni Thoreldin mentyä, mutta rauhaan hänen suhteensa oli kuoleva kuitenkin

jo päässyt. Hän kuoli siinä luolassa, että oli kaikki sovittanut ja saattanut hyvälle tolalle; hän puhui hellästi kapteenista ja kehotti Louisea olemaan hänelle hyvä vaimo. Louise purskahti itkuun, mutta äiti siveli hellällä kädellä hänen tukkaansa ja vakuutti kapteenin luvanneen, että hän tulisi olemaan vaimolleen paljon parempi mies kuin pohjalainen nainen oli ennustanut. Rouva von Blumen ajatuksissa oli viimeisiin saakka hänen tyttärensä onni ja ilman katkeruutta katseli hän kuolemaa silmiin.

— En minä ole tehnyt kaikkea sitä hyvää, mitä olisin voinut, sanoi hän viimeisenä päivänään, mutta minä tiedän, että se annetaan minulle anteeksi, ja minä menen ilolla kohden kuolemaa. Se ei ole minua koskaan pelottanut — ei koskaan! lisäsi hän hitaasti; ja yksinäinen kyynel vierii poskelle uupuneen luomen alta.

Tyynesti ja melkein hymyillen

otti hän hyvästinsä omaisiltaan. Hän suuteli heitä kaikkia, alkaen vanhasta isästään pienimpään poikaansa, joka tautivuoteeltaan kannettiin äidin nähtäväksi. Aina juhlailemasta lähtien oli lapsi ollut vuoteen omana.

— Sinä olet vielä liian nuori kuolemaan. Etkä sinä kuolekaan. Tulet suureksi ja terveeksi ja hyväksi pojaksi — koettelemuksissa, lisäsi hän toiverikkaalla äänellä. Hänen luonnollisen yksinkertainen puheensa vaikutti niin voimakkaasti kaikkiin, että lääkärikin tuli liikutetuksi.

Miehensä käsi suljettuna käteensä kuoli hän vähääkään valittamatta, osoittamatta pienintäkään surua poismennessään. Mutta talonväen joukossa ei ollut ainoatakaan, jonka silmät eivät olisi kyyneltyneet. Heidän kaikkien mieleen johtui, että tässä oli mitä puhdasluontoisin ihmisen antanut elämänsä köyhien hyväksi. Hän kuoli sen vakau-

muksensa uhrina, että hyväntekeväisyydellä on siunauksensa ja että pelokas itsekkyyks on kurjaa ja pikkumaista. Eikä hän tätä vakauksesta ollut milloinkaan epäillyt.

Pitkä oli se jono, joka eräänä elokuisena iltapäivänä hiljalleen kulki harjua pitkin kukkasilla koristetun ruumisarkun jäljessä. Etumaisissa vaunuissa istui sotaneuvos rauhallisen, melkein pätyytyväisen näköisenä, ja hänen vieressään oli varatuomari, jonka sisäänpäin kääntynyt tyyni katse oli vielä tyynempi kuin tavallisesti. He eivät juuri monta sanaa puhuneet, mutta isä puristi joskus vastapäätä istuvan vaalean tyttärensä kättä. Heillä ei ollut koskaan ollut suuria sanoja tunteittensa ilmaisemista varten, ja jos joku olisi sitä koettanut, olisi se tuntunut melkein pilkalta.

JATKUU...

Tätä lehteä voi lukea missä tahansa

kuten täällä Everestin huipulla

aikana. Maahanmuutto on keskeinen tekijä tässä voimakkaassa kasvussa, ja se on kiihdyttänyt Vaasan väestönkasvua myös edellisellä vuonna.

Vaasalaisia oli syyskuussa yhteensä 68 880, kun vuoden päättyessä 2022 luku oli 67 988 asukasta. Viimeksi vastaava kasvu ylitti 800 asukkaan rajan vuonna 2011.

– Suomeen suuntautuva maahanmuutto on ollut viime vuosina ennätyksellisen suurta. Vuonna 2023 väestönkehitykseen vaikuttaa merkittävästi myös ukrainalaisten kotikuntahakemukset, kertoo asuntopäällikkö Jonas Nylén.

Maahanmuuttajat asettuvat pääasiassa maan suuriin ja kasvaviin kaupunkeihin. Vaasassa on Suomen suurin maahanmuuttajataustaisten tai vieraskielisten väestö keskikokoisten kasvukaupunkien joukossa.

Vaasan erinomainen työllisyystilanne on myös yksi kasvun taustatekijä. Syyskuussa Vaasan työttömyysaste oli 6,9 %, ja Pohjanmaan ELY-keskusalueen työttömyysaste oli Manner-Suomen alhaisin (6,0 %).

Vaasan väestönkasvu ylittää selvästi Tilastokeskuksen vuonna 2021 tekemän kuntakohtaisen väestöennusteen, jossa Vaasaan ennakoitiin +1 asukasta vuosille 2022–2023. Kaupungin väkiluku on kuitenkin kasvanut vajaassa kahdessa vuodessa jo 1 265 asukkaalla.

– Vaasa on osoittanut kykensä kasvamaan huomattavasti nopeammin kuin väestöennus-

teet antavat ymmärtää. Edellinen vastaava kasvusykli tapahtui vuosina 2002–2015, jolloin kaupungin väkiluku kasvoi noin 6 400 asukkaalla, toteaa Nylén.

Vaasassa myös kuntien välinen nettomuutto on pitkästä ajasta positiivinen. Sen sijaan syntyneiden määrä ei ole kasvussa, vaan päinvastoin on laskenut entisestään.

– Tällä hetkellä Vaasassa syntyy noin 30 % vähemmän lapsia verrattuna 2010-luvun alkuun. Tämä kehitys on huolestuttava, eikä voimakas maahanmuutto ole ainakaan vielä kääntänyt tätä trendiä, huomauttaa Nylén.

Vaasan vuoden 2023 väestönkehitys osatekijöittäin:

Nettomaahanmuutto: +1 025 henkilöä

Kuntien välinen nettomuutto: +27 henkilöä

Luonnollinen väestönlisäys (syntyneet – kuolleet): -164 henkilöä (Vaasa.fi)

Presidentti Mauno Koiviston muistomerkki paljastettiin lauantaina 25.11.

Presidentti Mauno Koiviston muistomerkki paljastettiin lauantaina 25.11.2023 Pikkuparlamentin puistossa Helsingissä, kun presidentti Koiviston syntymästä tulee kuluneeksi sata vuotta. Valtioneuvosto kunnioittaa muistomerkillä presidentti Koiviston muistoa ja mittavaa elämäntyötä.

Välittäjä-nimisen muistomerkkin on suunnitellut ja toteuttanut kuvanveistäjä Kirsi Kaulanen,

joka voitti vuonna 2021 valtioneuvoston kanslian järjestämän avoimen muistomerkkipailun.

Taiteellisesti korkeatasoiseen kilpailuun saatiin 110 hyväksytyä teosehdotusta. Valinnan suoritti palkintolautakunta, johon kuuluivat presidentti Mauno Koiviston muistomerkkitoimikunta sekä kaksi Suomen Taiteilijaseuran nimeämää taiteilijajäsentä.

Valtioneuvoston kanslia on tilannut Välittäjä-teoksen kuvanveistäjä Kirsi Kaulaselta. Hankintasopimuksen arvo on 1 035 000 euroa. Valtioneuvoston kanslia lahjoittaa valmiin teoksen osaksi Helsingin kaupungin taidekokoelmaa. Suomen presidenttien viralliset muistomerkit sijaitsevat pääkaupungissa.

Kuusi metriä korkea ja viisi-toista metriä pitkä ruostumattomasta teräksestä valmistettu kaksiosainen teos sijoittuu Pikkuparlamentin puiston keskikäytävän molemmille puolille ja sen läpi on mahdollista kulkea.

Suomen ylin valtiojohto osallistuu klo 17 alkavaan paljastustilaisuuteen. Tilaisuudessa puhuvat tasavallan presidentti Sauli Niinistö ja pääministeri Petteri Orpo. Tilaisuuden musiikista vastaavat Sibelius-lukion kamarikuoro ja Kaartin soittokunta.

Paljastustilaisuus on avoin yleisölle. Yleisö pääsee tutustumaan lähemmin Välittäjä-muistomerkkiin noin klo 17.40 alkaen. Paljastustilaisuus jatkuu kutsuvierastilaisuudella eduskunnan Pikkuparlamentissa, jossa professori Tapio Bergholm pitää Presidentti Koivisto 100 vuotta -juhlapuheen.

Mauno Henrik Koivisto toimi Suomen tasavallan presidenttinä vuosina 1982–1994. Hän oli sotaveteraani, pankinjohtaja, filosofian tohtori, pääministeri ja tasavallan presidentti, joka luotsasi Suomen Euroopan unionin

jäseneksi.

Presidentti Koivisto nukkui pois Helsingissä 12.5.2017. Hänen valtiolliset hautajaisensa pidettiin Helsingissä 25.5.2017. Presidentti Koivisto on haudattu Hietaniemen hautausmaalle. Lähde: Valtioneuvosto)

NEPSY-lapset saavat 25 miljoonaa

Valtioneuvosto on myöntänyt 25 miljoonaa nepsy-lasten kuntoutukseen.

Nepsy-lapsi on lapsi, joka kärsii neuropsykiatrisesta taudista, kuten ADHD, ADD tai autismi.

THL: Hengitystieinfektiot ovat yleisiä etenkin talvisin ja nostavat sairaalataakkaa

Suomessa kiertää tällä hetkellä väestössä useita hengitystieinfektioita aiheuttavia viruksia. Talvisin infektioita aiheuttavat muun muassa korona-, influenssa-, rino- ja adenovirus sekä RSV. Koronaa kiertää väestössä koko ajan ympäri vuoden. Myös bakteerit, kuten pneumokokki, aiheuttavat hengitystieinfektioita.

”Hengitystieinfektioiden aiheuttama sairaalataakka kokonaisuudessaan on tällä hetkellä tavanomaista tälle vuodelle. Loppuvuoden tilannetta sekä koronan ja muiden virusten epidemiahuippujen ajankohtaa ei voi kuitenkaan varmuudella arvioida”, sanoo Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) ylilääkäri Tuija Leino.

Koronatartuntojen määrät ovat nousussa. Syksyn koronaviruksen valtavarantti on omikronin XBB-alalinja EG.5. Kiertävät koronavirusmuunnokset ovat keskenään hyvin samankaltaisia eivätkä tämän hetken tiedon mukaan poikkeavat taudinkuvaltaan toisistaan.

RSV- ja influenssaepidemioiden eivät ole vielä alkaneet, vaikka yksittäisiä tapauksia on raportoitu THL:n tartuntatautirekisteriin. Odotettavissa on, että RSV- ja influenssataartunnat lisääntyvät vuodenvaihteeseen mennessä. Influenssaepidemian huippu on usein vasta vuodenvaihteen jälkeen.

Tuija Leino kertoo, että lievän flunssan kaltaisen taudin voi sai-

rastaa kotona sen aiheuttajasta riippumatta.

”Sairastetaan kotona. Hengitystievirusten leviämistä on kuitenkin vaikea välttää, sillä niitä voi tartuttaa, vaikka ei vielä olisi oireita”, selvittää Leino.

Pieni osa sairastuneista tarvitsee sairaalahoitoa.

Presidenttivaalit

Jutta Urpilainen suosui predidenttiehdokkuuteen

Ote hänen sunnuntaina 19.11 pitämään vaalipuheeseen:

Suomi tulee valitsemaan presidentin hyvin erilaiseen maailmaan, kuin missä presidentti Sauli Niinistö aloitti oman kautensa liki kaksitoista vuotta sitten.

12 vuotta sitten Kiina ei vielä ollut presidentti Xin johtamalla tiellä. Venäjän ja Ukrainan suhteet eivät olleet vielä kriisiytyneet. Ilmastohätätilan julistuksia ei vielä tunnettu. Occupy Wall Street -liike viritti toivoa vaurauden tasa-arvoisemmasta jakautumisesta. Arabikevät oli lisännyt uskoa demokratian voitokulkuun. Isisin kalifaatti ja sen vastainen taistelu ei ollut vielä tiedossa.

Nyt 12 vuotta myöhemmin tunnelma on erilainen.

Pandemia osoitti maailman keskinäisriippuvuuden ja herätti meidät kokonaisturvallisuuden merkitykseen. Demokratiakehitys on ottanut takapakkia, ja yksinvaltaisuus houkuttelee uusia seuraajia. Terrorismi ja humanitaariset kriisit ovat pahentuneet. Hamasin ja Israelin välinen sota on tästä viimeisin surullinen esimerkki.

Geopoliittinen kilpailu on kiris-

Viikon taide-elämys:

Fanny Maria Churberg, suomalainen taiteilija (1845-1892).

Syntynyt Vaasassa. Hänen ensimmäinen kuvataiteen opettajansa oli Alexandra Frosterus-Såltin Vaasassa. Myöhemmin hän opiskeli imDüsseldorfissa, vieraili myös Pariisissa ja maalasi maisemia alkuperäisellä, rohkealla ja voimakkaalla toteutuksella. Hän ei ollut hänen elinaikanaan erityisen arvostettu taiteilijana. Mutta viime aikoina hänet on tunnustettu yhdeksi Suomen parhaista maisemataiteilijoista. Tässä: *Asetelma*

tynyt. Talousmahdiksi noussut Kiina ja hyökkäyssotaa käyvä ydinasevaltio Venäjä haastavat liberaalin demokratian arvoja ja haluavat muuttaa sääntöpohjaista kansainvälistä järjestelmää. Hybridiuhat ovat yleistyneet. Sota on syttynyt EU:n rajoille. Venäjän hyökkäyssotaan Ukrainassa on vastattu Yhdysvaltojen ja EU:n tiiviillä yhteistyöllä. Nato on laajentunut Suomeen – ja pian Ruotsiin.

Globaali etelä vaatii ääntään kuuluviin. Se odottaa turhautuneena ratkaisuja ilmasto- oikeudenmukaisuuteen ja velkaongelmaan. Maat ottavat vastaan investointeja idästä ja lännestä – niin Kiinan Belt and Road -aloitteelta kuin johtamaltani EU:n Global Gateway -aloitteelta. Globaali etelä on idän ja lännen välisen kilpailun arena.

Elämme globaalia murroksaika. Uuden ulkopoliittisen toimijuuden löytäminen on tärkeää meille suomalaisille. Tärkeää Suomen taloudelle ja työllisyydelle. Tärkeää Suomen turvallisuudelle.

Waasan Päivälehteä

Olisiko eutanasia sallittava?

Kuluvan vuoden tammikuussa alkanut kampanja eutanasian laillistamiseksi etenee kohti kansalaisaloitetta.

Kansalaisaloite etenee eduskunnan käsiteltäväksi, jos se on kerännyt vähintään 50 000 kannatusilmoitusta kuuden kuukauden kuluessa.

”Me allekirjoittaneet äänioikeudet Suomen kansalaiset esitämme, että eduskunta päättää antaa hallitukselle tehtäväksi ryhtyä lainvalmistelutoimenpiteisiin eutanasiaa sekä lääkäriavusteista lääkkeellistä kuolemaa koskevan lain säätämiseksi ja eutanasian ja avustetun kuoleman laillistamiseksi Suomessa”, näin kiitetään kampanjan keskeistä sanomaa.

Tähän liittyen on Lääkäriliiton tutkimus lääkäreiden eutanasiaa käynnissä. Tällä pyritään saamaan mahdollisimman kattavan käsityksen tämänhetkisistä lääkärikunnan mielipiteistä ja asenteista. Tutkimuksen tuloksia hyödynnetään Lääkäriliiton kannanmuodostuksen tukena. Tutkimus tehdään Tampereen yliopiston ja Lääkäriliiton yhteistyönä.

Tapahtumat

KAUPUNGINTEATTERI
NUNNIA JA KONNIA (The

Sisters Act)
14.9. - 30.12.23
Pitkäkatu 53

www.vaasankaupunginteatteri.fi

TIKANOJA

”Polkuja maisemaan”
Berndt Lindholm, näyttely
20.10.23-21.4.24

Museokortti käy

WASA TEATER

”Vänd om min längtan”
Musikaali
5.9.23 - 4.5.24

www.wasateater.fi

PIRKANPOHJAN TAIDEKESKUS, Ähtäri

Eemu Myntti Taiteilijatapaamisia SYYSNÄYTTELY 20.9.2023–13.12.2023

JOULUKUU 13.12. klo 15-18
Harvoin nähdyn Eemu Myntti -kokoelman maalauksia ja grafiikkaa.

<http://www.ahtari.fi/pirkanpohja/>

KAUPUNGINTEATTERI

”Kaos”
Pieni näyttämö Julia
Ensi-ilta 20.10.23
20.10-13.12.23

[vaasankaupunginteatteri.fi](http://www.vaasankaupunginteatteri.fi)

ATENEUM

VÄRIÄ & VALOA – IMPRESSIONISMIN PERINTÖ
20.10.2023–25.2.2024

Näyttely esittelee impressionistista ja uusimpressionistista tai-

He, jotka tietävät
enemmän
ovat
He, jotka lukevat

detta ajanjaksolta 1860–1916. Väriä & valoa rinnastaa kansainvälisen taiteen huippunimet suomalaisen väritaitteen lyhyeen, mutta intensiiviseen kukoistuskauteen.

VAASAN KAUPUNGINTEATTERI ”NOKIA”

Ensi.ilta Romeosalissa
3.11.2023 klo 18
Tarina jättiläisen noususta ja tuhosta
vaasankaupunginteatteri.fi

RITZ

1-2.12.2023 klo 19
JOULUJUHLA KRISTAN JA MARKIN KANSSA
Lämmin jouluesitys joulun odotuksessa Krista Siegfriidsin ja Mark Levengoodin kanssa
www.ritz.fi

JULFIILIS 2-10.12.2023 - VAASA

Julfiilis on joulun ihmema, vuosittainen kulttuuritapahtuma, jonne kaiken ikäiset ja taustaiset ihmiset kokoontuvat juhlimaan vuoden parasta aikaa. Ruokaa, myyjäisiä, monenlaista ohjelmaa, paikallisten kuorojen ja muusikoiden esityksiä, runsaasti viihdykettä perheille, esim. käsityöpajoja, nukketeat-teria, klassikkopelejä ja hellyttäviä maatilan eläimiä – unoh- tamatta tietenkään maittavia ruokia ja kuumaa glögiä.

Korsholmanpuistikko 6, 65100 Vaasa
Järjestäjä Kasarmission ry
https://julfiilis.fi/

Wasa Sångargille:n joulukonsertti

7.12.23
Joulukonserteissaan Wasa Sångargille:llä on perinteisesti esiintynyt tunnettujen solistien kanssa. Tänä vuonna sopraano Kajsa Dahlbäck on solisti.
Vaasan kirkko, 7.12.23 klo 20

VAASAN KAUPUNGINTEATTERI

Rajaton Joulu
10.12.23 klo 18
Romeonäyttämö
vaasankaupunginteatteri.fi

Anne Mattilan joulukonsertti

15.12.23 Palosaaren kirkossa
Laulaja, lauluntekijä, kahvilanpitäjä ja kuvataiteilija Anne Mattila suuntaa joulukiertueelle.

Wasa Graffitilandia - Winter Edition

25.12.2023 – 7.1.2024

klo 12.00 – 15.00
”Graffitilandia, Graffitilandia talvella Vaasassa. Muraaleja, tauluja sekä katutaidetta!”
Opistokatu 8, Vaasa
Katukulttuuri Ry
http://www.wasagraffitilandia.fi

Vähäkyrön seurakuntatalo 11.2.24 klo 14-16

Yleisöluento otsikolla ”Suuren Pohjan sodan ihmisten historiaa”. Luennoitsija Teemu Kes- kisarja

KORSHOLMAN MUSIIKKIJUHLAT 2024

24.7-31.7.2024
www.korsholmmusicfestival.fi

Ateneum

Yhteistyönäyttely juhlistaa Akseli Gallen-Kallelan taiteellisuutta Wienissä

Ateneumin taidemuseo ja Belvedere-museo Wienissä yhdistävät voimansa esitelläkseen Itävallan ensimmäisen Akseli Gallen-Kallelan teoksille omistetun näyttelyn. Noin 60 kappaletta käsittävä näyttely avataan Wienissä, Itävallassa, syyskuussa 2024.

Ateneumin ja Belvederen yhteistyö yhdistää tämän ainutlaatuisen näyttelyn kura- toineiden Belvederen apu- laiskuraattorin tohtori Arnika Groenewald-Schmidtin ja Ate- neumin erikoistutkijan Anu U- riaisen asiantuntemuksen.

Akseli Gallen-Kallela (1865–

1931) saavutti elinaikanaan mainetta sekä kotimaassaan että kansainvälisesti. Hänen kuvauk- sellaan suomalaisista ihmisistä, myyteistä ja luonnosta oli keskei- nen rooli suomalaisen kansalli- sen identiteetin muovaamisessa. Lukuisat näyttelykutsut euroop- palaisilta taideyhdistyksiltä ja muilta tahoilta 1900-luvulla ko- rostavat, kuinka hänen taiteensa resonoi kansainvälisen yleisön ja taiteilijoiden keskuudessa Pa- riisissa, Berliinissä, Lontoossa ja Wienissä.

Tämä yhteistyönäyttely lupaa olla kattava tutkimus Gallen-Kal- lelan taiteelliseen perintöön ja valottaa hänen vaikutustaan Suo- men rajojen ulkopuolella. Show- case ei ainoastaan kunnioita tai- teilijan merkittävää panosta, vaan myös korostaa hänen työnsä kes- tävää kansainvälistä vetovoimaa. Sekä taiteen harrastajat että kult- tuurintutkijat voivat odottaa kiehtovaa matkaa Akseli Gallen-Kal- lelan monipuoliseen maailmaan, kun näyttely avautuu Wienissä ensi syyskuussa. (Ateneum.fi)

Mikä talo tämä on?

Viime viikon talo:
Loftet

PencilSketchApp

Venäjä

15-vuotias Tšetšenian turvallisuuspalvelun johtaja

Yksi kummallisimmista asioista, joita itänaapurissamme tapah- tuu, tämä on luultavasti yksi ou- doimmista.

15-vuotiaasta pojasta Adam Kadyrovista on tullut Tšetšenian turvallisuuspalvelun johtaja.

Ennen tätä Adam Kadyrov oli saanut arvokkaan Duslyn ritari- kunnan panoksestaan etnisten ryhmien välisen rauhan ja har- monian vahvistamisessa, duu- man varapuheenjohtaja Adam Delimkhanov kertoi asiasta. Hän toivoi, että Adam jatkaisi ”luovaa polkuaan”. Aiemmin Adam oli saanut Kabardino-Balkarian tasa- vallan ansiomerkin.

15-vuotiaan isän nimi on Ramzan Kadyrov, jolla on varmas- ti jokin merkitys kontekstissa.

Venäjän viranomaiset ovat nimenneet The Moscow Timesin ”ul- komaan agentiksi”.

Viimeisimmässä riippumatto- mien tiedotusvälineiden tukah- duttamisessa Venäjä on ottanut kohteena maan ulkopuolella si- jaitseviin englanninkielisiin me- diakokonaisuuksiin, joista The Moscow Times on viimeisin uhri. Oikeusministeriö julisti jul- kaisun ”ulkomaiseksi agentiksi” ja syytti sitä epätarkan tiedon levittämisestä hallituksen pää- töksistä ja politiikoista.

Medvedev Carlsbergistä

Carlsbergin tanskalaiset pa- nimot loukkaantuivat siitä, että heidän osuutensa Ve- näjän liiketoiminnasta siirtyi Venäjän valtion hallintaan. Kuinka mukavaa se on! Mikserit ovat vihdoon tajunneet roolinsa friikkisirkuksessa ja vinkuvat vi- haisesti. Ruokintamme annettiin muille! Loppujen lopuksi he itse, kuten heidän veljensä länsimai- ssa eläintarhassa, hylkäsivät kaiken Venäjällä poliittisista syis- tä, lopettivat työn ja toimitukset ja kieltäytyivät täyttämästä vel- voitteitaan venäläisiä kollego-

Suomen historiakustannus

<https://www.adlibris.com/>

ja kohtaan. Ja he luulivat, ettei heihin koskettaisi. Annamme sinulle sanktioita ja annamme aseita Ukrainan hallitukselle, mutta älä koske omaisuutemme, tai ainakin anna meidän myydä se voitolla. Vittu, ei rahaa! Ja kiitos investoinneista, jotka nyt toimivat Venäjän hyväksi ja täyttävät sen budjetin. Vahva budjetti tarkoittaa apua eturintamassa. Tältä osin jopa järjettömät tanskalaiset osallistuvat nykyaikaisiin venäläisiin aseisiin.

Ilmastonmuutos

YK

Kansakuntien on mentävä Pariisin nykyisiä lupauksia pidemmälle tai kohdattava 2,5–2,9 asteen ilmaston lämpeneminen

Kun maapallon lämpötilat ja kasvihuonekaasupäästöt rikkovat ennätyksiä, YK:n ympäristöohjelman (UNEP) viimeisimmän Emissions Gap -raportin mukaan Pariisin sopimuksen mukaiset nykyiset lupaukset ovat saaneet maailman raiteilleen 2,5–2,9 °C:n lämpötilan nousussa esite-

olliseen aikaan verrattuna. tällä vuosisadalla, mikä osoittaa kriittisen tarpeen lisätä ilmastotoimia.

Ennen vuoden 2023 ilmastokuukokousta Dubaissa, Yhdistyneissä arabiemiirikunnissa, Emissions Gap Report 2023: Broken Record – Lämpötila nousi uusiin korkeuksiin, mutta maailma ei onnistu leikkaamaan päästöjä (taas). vuoden 2030 kasvihuonekaasupäästöjen ennusteeksi 28 prosenttia 2 °C lämpötilassa ja 42 prosenttia 1,5 °C:ssa.

”Tiedämme, että 1,5 asteen raja on edelleen mahdollista toteuttaa. Se vaatii ilmastokriisin myrkyllisen juuren: fossiilisten polttoaineiden repimistä pois. Ja se vaatii oikeudenmukaista ja tasapuolista siirtymistä uusiutuviin energialähteisiin”, sanoi António Guterres, Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri.

Emissions Gap Report

Emissions Gap Report on UNEP:n valokeilaraportti, joka julkaistaan vuosittain ennen vuosittaisia ilmastoneuvotteluja. EGR seuraa kuilua sen välillä, mihin globaalit päästöt ovat menossa nykyisten maiden sitoumusten kanssa ja missä niiden pitäisi olla lämpenemisen rajoittamiseksi 1,5 asteeseen.

Jokaisessa painoksessa tutkitaan tapoja päästövajeen kuromiseksi umpeen.

Tässä koko raportti:

<https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/43922/EGR2023.pdf?sequence=3&isAllowed=y>

Terveys

Tuore Käypä hoito -suositus: Kilpirauhasen vajaatoimintaa sairastavat tarvitsevat säännöllistä seurantaa

Suomessa on julkaistu tuore Käypä hoito -suositus kilpirauhasen vajaatoiminnan (hypotyreoosi) diagnosoinnista, hoidosta ja seurannasta. Laboratoriokokein varmistettu kliininen kilpirauhasen vajaatoiminta edellyttää aina hoitoa, ja ensisijaisena hoitona käytetään kilpirauhashormonia eli tyroksiinia. Suosituksen mukaan sairaus vaatii myös säännöllistä seurantaa.

Suositustyöryhmän puheenjohtaja, ylilääkäri Saara Metso, korostaa suosituksen yhtenäistävän ja selkeyttävän kilpirauhasen vajaatoiminnan diagnostiikkaa, hoitoa ja seurantaa. Lisäksi se tarjoaa näyttöön perustuvia ratkaisuja yleisimpiin potilaiden ja terveydenhuollon ammattilaisten hoidossa koettuihin haasteisiin.

Kilpirauhasen vajaatoiminta on yleisempi naisilla, ja sen riskitekijöitä ovat muun muassa ikä, autoimmunisairaudet, suvussa

esiintyvät kilpirauhasen toimintahäiriöt, kilpirauhasen leikkauksen ja sädehoito kaulan alueelle. Jodin liian vähäinen saanti voi myös altistaa vajaatoiminnalle, mutta Suomessa tämä on harvinaista, koska jodia lisätään suolaan ja elintarvikkeisiin.

Kilpirauhasen vajaatoiminnan oireet ovat usein epäspesifisiä, mikä voi vaikeuttaa diagnoosin tekemistä. Oireita ovat muun muassa väsymys, kuiva iho, turvotus, palelu, muisti- ja kuukautishäiriöt, lapsettomuus, korkea kolesteroli ja anemia. Suosituksen mukaan epäily vajaatoiminnasta voi syntyä oireiden perusteella, mutta diagnoosin tulee perustua laboratoriotutkimuksiin, erityisesti tyreotropiini (TSH) ja vapaa tyroksiini (T4-V) -mittauksiin.

Hoidon tavoitteena on potilaan oireettomuus ja TSH-arvon saaminen viitealueelle. Ensisijaisena hoitona käytetään tyroksiinia, eikä hoitoa tule aloittaa, jos kilpirauhaskokeet ovat normaali-alueella, vaikka potilaalla olisi vajaatoimintaan viittaavia oireita.

Metso painottaa, että kilpirauhasen vajaatoiminta vaatii säännöllistä seurantaa, sillä tyroksiinin annostarve voi muuttua. Liian suuri tai pieni annos lisää sairastuvuutta ja kuolleisuutta. Lisäksi työikäiset potilaat saattavat tarvita tukea työkyvyn ylläpitämisessä.

Suositus antaa mahdollisuuden harkita synteettisen levotyroksiinin (T4) ja liotyroniinin (T3) yhdistelmähoitoa, mikäli potilaalla on oireita normaalialueella olevasta TSH-arvosta huolimatta, ja muut vaikutukset on

Viikon kuva

”Nokia”näytelmällä oli ensi-ilta kaupunginteatterissa

Viikon astronominen kuva

The spiral galaxy IC 342, located about 11 million light-years from Earth, lies behind the crowded plane of the Milky Way: Dust, gas, and stars obscure it from our view. Euclid used its near-infrared instrument to peer through the dust and study it. Credit: ESA/Euclid/Euclid Consortium/NASA, image processing by J.-C. Cuillandre (CEA Paris-Saclay), G. Anselmi; CC BY-SA 3.0 IGO

huolellisesti selvitetty.

Lopuksi Metso korostaa, että mikäli potilas ei koe voivansa hyvin asianmukaisesti toteutetusta tyrokseenihoidosta huolimatta, tilannetta selvitetään vastaanotolla ottaen huomioon oireiden erotusdiagnostiset vaihtoehdot, asianmukainen informointi ja vertaistuen tarve.

AI

Sam Altmanin tarina, irtisanominen ja myöhempi paluu OpenAI:n toimitusjohtajaksi

Ensi viikolla

on monimutkainen asia, jossa on monia puolia.

Päällisin puolin kysymys oli luottamuksesta ja avoimuudesta. Hallitus katsoi, että Altman ei ollut ollut heille täysin avoin kommunikaatiostaan muiden tahojen kanssa, mikä johti siihen, että luottamus hänen kykyynsä johtaa yhtiötä tehokkaasti menetti.

Altmanin OpenAI-vision ja hallituksen konservatiivisemmän lähestymistavan välillä oli kuitenkin myös taustalla olevia jännitteitä. Altman tunnettiin riskinotajana, ja hänen halukkuutensa

Oikeudessa:

- Miksi löit valittajaa niin, että pari hammasta lensi ulos.
 - Jalosta toveruudesta.
 - Mitä sanot, toveruudesta?
 - Kyllä, jotta ystäväni Karlsson, joka oli katsomassa, hyväksyttäisiin todistajaksi ja saisi siten myös mahdollisuuden ansaita pisteitä.
- Hovnarren, 15.7.1924

työntää tekoälykehityksen rajoja oli tehnyt OpenAI:sta yhden alan johtavista yrityksistä. Tämä sai kuitenkin myös joitain hallituksen jäseniä hermostuneeksi, koska he olivat huolissaan tekoälyn mahdollisesta väärinkäytöstä tai siitä, että sillä voi olla tahattomia seurauksia.

Lisäksi huolestuttiin Altmanin mahdollisista eturistiriidoista. Hän oli ollut mukana useissa muissa tekoälyhankkeissa, ja jotkut hallituksen jäsenet olivat huolissaan siitä, ettei hän ehkä pysty asettamaan OpenAI:n etuja etusijalle.

Nämä jännitteet kärjistyivät marraskuussa 2023, kun hallitus äänesti Altmanin erottamisesta. Tämä päätös sai kuitenkin välittömän vastareaktion OpenAI:n työntekijöiltä, jotka ylivoimaisesti tukivat Altmania ja uhkasivat lähteä yrityksestä, jos häntä ei

palauteta.

Lopulta hallitus joutui peruuttamaan päätöksensä ja palauttamaan Altmanin toimitusjohtajaksi. Tämä oli voitto Altmanille, mutta se korosti myös OpenAI:n syvää kahtiajakoa. Nähtäväksi jää, pystyykö Altman parantamaan nämä divisioonit ja viemään yritystä eteenpäin yhtenäisellä tavalla.

Huumoria sadan vuoden takaa

Varoitus

Hyväntahtoinen aviomies. Ystävä: »Riku, suo anteeksi, mutta vanhana ystävänsä en voi olla huomauttamatta rouvasi ja hra Kaakamon keskinäisestä . . . » Riku: »Tyhjää, minä olen itse varottanut Kaakamoa hänestä.»

—oo—

Tyttöjen kesken.

»Artturi sanoi minun olevan ihastuttavimraan ja viisaimman tytön, mitä hän on nähnyt.» »Ja sellaisen miehen kanssa sinä aiot mennä naimisiin, joka jo kihlauseikana noin valehtelee.»

Lukijoilta

Otamme erittäin mielellämme vastaan lukijoidemme kommentteja. Kommentteja, tarinoita, muistoja, keskustelua, uutisia kotoa. Tämä on luultavasti tämän paperin tärkein osa. Mutta tilaa on rajoitetusti, joten kirjoita mahdollisimman lyhyesti! Joten lähetä viestit osoitteeseen:

waasanpaivalehti@gmail.com

Waasan Päivälehti

waasanpaivalehti@gmail.com

Photo Supplement

Alexandra Theodora Frosterus-Sältin

Ilmoita WP:ssä

Tässä historiallisessa ja hypermodernissa päivälehdessä ensimmäisten joukossa mainostamisella voi olla PR-arvoa.

Ilmoitushinta on 6 €/palsta-millimetri. Vakioilmoitukset ovat halvempia (25 mm korkea = 140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm = 400 €. Toistuvat ilmoitukset = 30 % alennus. Lähetä ilmoitukset osoitteeseen waasanpaivalehti@gmail.com

jpg-, tiff- tai png-muodossa. Mainokset pienennetään sitten 46 mm:n sarakkeen leveyteen.

WASA DAGBLAD

GPT3

Lösnummer 1 €
Gratis på nätet

ISSN 2954-2448

Nr 49 Söndagen den 26 november 2023

Wasa Dagblad - en modern tidning med layout från 1870-talet. Då hade de flesta tidningarna detta format, motsvarande A4, och 4 sidor. Mycket text, men inga bilder alls, så det finns mycket att läsa på 4 sidor. Tidningen innehåller citat från gamla dagstidningar, hämtade från Nationalarkivet (digi.kansalliskirjasto.fi). Texten i denna publikation genereras delvis med GPT-3, OpenAI:s storskaliga språkgenereringsmodell. Efter att ha skapat utkast till språk har texterna granskats, redigerats och reviderats språket och tidningen tar det yttersta ansvaret för innehållet i denna publikation. Wasa Dagblad utkommer till vidare på söndag morgon, men vår strävan är att den skall utkomma alla dagar så småningom. Tidningen kan läsas gratis på nätet, tryckta lösnummer kostar 1 €. Annonspris 6 €/spaltmillimeter, men standardannonser är billigare (25 mm hög=140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm=400 €. Upprepade annonser = 50% rabatt. Sänd annonser till wasadagblad@gmail.com som jpg, tiff eller png, annonserna förminsas sedan till spaltbredd 46 mm. Ifall annonsen inte ryms med kontakter vi (utrymmet är ju begränsat). Chefredaktör Hans Björknäs. Post: Wasa Dagblad, Skolhusgatan 37 B 7, 65100 Vasa, telefon +358-40-5462455. E-post: wasadagblad@gmail.com

Kieran Long blir ny museichef på Amos Rex

Kieran Long har utsetts till ny museichef på Amos Rex. Han kommer närmast från sin roll som överintendent på Statens centrum för arkitektur och design, ArkDes, i Stockholm och påbörjar sitt uppdrag på Amos Rex i början av februari 2024. Kai Kartio, som framgångsrikt lett Amos Rex under dess första fem år, kommer fortsätta sitt arbete som seniorrådgivare.

med konstnärer i åldern 15–25. Styrelsen för Amos Rex genomförde en omfattande internationell rekryteringsprocess för att finna en efterträdare till museichef Kai Kartio, vars pension närmar sig. Stefan Björkman, ordförande för Amos Rex och VD på Konstsamfundet som äger Amos Rex, kommenterar valet av Long och betonar behovet av att föra Amos Rex vidare

Kieran Long på Amos Rex kullar. Cata Portin/Amos Rex

Amos Rex, känt för sin överraskande konst och som en landmärkesinstitution i Helsingfors sedan sin spektakulära öppning 2018, har nu placerat Kieran Long som dess nya ledare. Under det första verksamhetsåret lockade Amos Rex över en halv miljon besökare. Bland de många framstående utställningarna som presenterats finns verk av Studio Drift, Bill Viola och Hans Op de Beeck, samt två gruppställningar under titeln "Generation"

efter dess framgångsrika inledande år. Long blir därmed den första museichefen i Finland med internationell bakgrund och tar över rodret från Sverige.

Kieran Long själv ser en betydande potential i Amos Rex och ser fram emot att bygga vidare på museets framgångsrika arbete sedan 2018. Han poängterar vikten av att göra Amos Rex till en central och extraordinär konstupplevelse för invånarna i Helsingfors, särskilt när staden växer och utvecklas.

JULFILIIS 2-10.12.2023 - VASA

Julfiliis är ett julunderland, ett årligt kulturevenemang där människor i alla åldrar och bakgrunder samlas för att fira den bästa tiden på året. Mat, försäljning, varierande program, uppträdanden av lokala körer och musiker, massor av underhållning för familjer, t ex hantverksverkstäder, dockteater, klassiska lekar och gosiga husdjur – utan att förstås glömma utsökt mat och varm glögg.

Korsholmsesplanaden 6, 65100 Vasa

Arrangör Kasarmission ry
<https://julfiliis.fi/>

Enligt C3S var oktober den varmaste månaden i historien

I ett häpnadsväckande avslöjande har Copernicus Climate Change Service (C3S) rapporterat att oktober 2023 officiellt har blivit den varmaste månaden som någonsin registrerats. Den globala medeltemperaturen under denna period överträffade alla tidigare rekord, vilket understryker vikten av att ta itu med klimatförändringarna.

Fotobilaga på sid 25

Vinter i Seinäjoki

I dag

Det var en gång...

Det var en gång en VD som stolt sa till aktieägarna på årsmötet:

”I år har vi lyckats spara upp till 50 % i kostnader. – Och vi kommer att fortsätta på den inslagna vägen – Nästa år kommer vi att kunna spara upp till 100 procent. Nästa år kommer vi att lägga ner all vår verksamhet.”

Efter att ha hört detta har någon spekulerat i att denna VD sedan tog över ledningen av vård- och omsorgsprojektet. Och det är sant, i social- och hälsovårdskretsar verkar allt nu ha att göra med besparingar. Utvecklingen är densamma som avveckling av verksamhet.

Och även med andra aktiviteter verkar det vara så och så. En

senior berättade nyligen att han hade ringt 900 gånger för att få en tid för influenssavaccinering.

Inom social- och hälsovården finns tre delområden. Det finns vård för de allra äldsta och mest dementa, den är dyr och när den är nedkörd kommer det att uppstå problem, svåra problem, mänskligt betungande sådana.

Sedan finns det specialistsjukvården, som fungerar bra. Om man får en allvarlig sjukdom i Finland är behandlingen högklassig, det finns ingen bättre i världen och den är nästan gratis i praktiken. Så säger bland andra en man som efter att ha drabbats av en svår hjärtinfarkt inom några timmar genomgick tre omfattande ballongvidningar och gick hem efter 4 dagar som frisk man.

Sedan har vi primärvården, det vill versamheten i före detta vårdcentraler. Problemet är brist på personal (det finns trots

detta planer på uppsägningar på många ställen), långa köer och en lag som kräver att man får vård inom några dagar, vilket aldrig kommer att lyckas med nuvarande system.

Pessimisten talar om problem. En optimist talar om lösningar. Och det finns lösningar! Eleganta sådana också! Vi återkommer till dem i vinter.

Nyheter

Jorma Uotinen regisserar Tove-operan

Bakgrunden till nästa sommars Tove-opera är att Tove Jansson målade Teuvakyrkans altartavla i början av 50-talet. Den enda altartavlan målade av honom. Nästa sommar, i augusti, spelas operan på Teuva. Korsholmas musikfestival är en bakgrundskraft.

Tejuka, Teuvas lokaltidning, säger att operan kommer att regisseras av Jorma Uotinen.

Ny stadsdel: Koivuniem-Björknäs

En ny liten stadsdel planeras i Vasa. Det kommer att ligga i ett naturskönt läge intill Aspnäs. Småhus huvudsakligen och sammanlagt blir det cirka 50-70 lägenheter.

Vasas befolkning växer i rekordfart

År 2023 formar sig att bli det starkaste året av befolkningstillväxt på hela 2000-talet för Vasa. Enligt preliminära uppgifter från Statistikcentralen har Vasa befolkning ökat kraftigt, med så många som 892 invånare mellan januari och september. Invandringen är en nyckelfaktor i denna starka tillväxt och den har accelererat Vasas befolkningstillväxt även föregående år.

Det var totalt 68 880 invånare i Vasa i september, medan antalet vid utgången av år 2022 var 67 988 invånare. Senast en mots-

varande ökning översteg 800 invånare var 2011.

– Invandringen till Finland har varit rekordhög de senaste åren. År 2023 kommer befolkningsutvecklingen också att påverkas avsevärt av ukrainarnas hemkommunansökningar, säger bostadschef Jonas Nylén.

Invandrare bosätter sig främst i landets stora och växande städer. Vasa har den största befolkningen av invandrare eller utländsktalande i Finland bland medelstora tillväxtstäder.

Vasas utmärkta sysselsättningsläge är också en av bakgrundsfaktorerna för tillväxt. I september var Vasas arbetslöshet 6,9 % och Österbottens centrala ELY-arbetslöshet var den lägsta i fastlandsfinland (6,0 %).

Vasas befolkningstillväxt överstiger klart den kommunspecifika befolkningsprognos som Statistikcentralen gjorde 2021, där Vasa förutspåddes ha +1 invånare för åren 2022–2023. Stadens befolkning har dock redan vuxit med 1 265 invånare på knappt två år.

– Vasa har visat att den klarar att växa mycket snabbare än vad befolkningsprognoserna antyder. Den tidigare liknande tillväxtcykeln skedde mellan 2002 och 2015, då stadens befolkning växte med runt 6 400, säger Nylén.

I Vasa har även nettoinflyttningen mellan kommuner varit positiv under lång tid. Däremot ökar inte antalet förlossningar utan har tvärtom minskat ännu mer.

– I dagsläget föds cirka 30 % färre barn i Vasa jämfört med början av 2010-talet. Den här utvecklingen är oroväckande och en stark invandring har åtminstone ännu inte vänt denna trend, påpekar Nylén.

(Källa: Vaasa.fi)

Ny telefonlinje för social vägledning stärker stödet för familjer och människor i arbetsför ålder

Från och med den 22 november utvidgar vårt välfärdsområde sina sociala vägledningstjänster med en dedikerad telefonlinje. Riktad mot att stödja familjer med barn och individer i arbetsåldern erbjuder telefonlinjen

expertvägledning, rådgivning och information om sociala välfärdstjänster och förmåner.

Tidigare tillhandahållet av kommunala socialrådgivare och arbetare har denna tjänst centraliserats för att förenkla tillgängligheten för klienter. Ann-Christin Sundsten, chef för klient- och servicvägledning, betonar initiativets mål att säkerställa lika tillgång till stöd för alla invånare i Österbotten.

Telefonlinjen, i drift på vardagar, bemannas av socialarbetare som specialiserar sig på tjänster för barn, unga människor, familjer och personer i arbetsåldern. Den tvåspråkiga tjänsten möjliggör för den som ringer att välja sin specifika ärendekategori - antingen frågor som rör barn och familj eller ärenden relaterade till arbetsåldersindivider - via telefonens knappats.

När man ringer telefonlinjen på 06 218 9400 genomgår den som ringer en inledande bedömning av sin situation. Baserat på denna utvärdering riktas de till den mest lämpliga tjänsten för deras behov. Sundsten uppmanar individer som står inför utmaningar i vardagen, vare sig det gäller ekonomiska bekymmer eller problem relaterade till mental hälsa, att söka hjälp.

Om exempelvis föräldrar uttrycker utmattning kan socialarbetare erbjuda en inledande bedömning och vägleda dem mot lämpliga tjänster inom välfärdstjänstecounty. Vid behov kan ytterligare bedömningar och klientrelationer initieras, eller den som ringer kan hänvisas till relevanta externa stödtjänster.

Telefonlinjen är öppen måndag till torsdag från kl. 08:00 till 15:00 och på fredagar från kl. 08:00 till 14:00 och säkerställer konsekvent och tillgängligt stöd för dem som behöver det. Och telefonnummern är alltså 06 218 9400.

Minnesmärke över president Mauno Koivisto avtäcktes lördagen den 25 november

Minnesmärket över president Mauno Koivisto avtäcktes i Lilla parlamentets park i Helsingfors

Veckans konstupplevelse:

Fanny Maria Churberg, finländsk konstnär (1845—1892).

Född i Vasa. Hennes första konstlärare var Alexandra Frosterus-Såltin i Vasa. Sedermera studerade hon i Düsseldorf, besökte även Paris och målade landskap i originellt, djärvt och kraftigt utförande. Under sin livstid var hon inte speciellt uppskattad som konstnär. Men i senare tid har hon erkänts såsom hörande till det bästa landskapskonstnärerna som funnits i Finland.

Här: *Stilleben*

lördagen den 25 november 2023, då det har förflutit 100 år sedan president Koivisto föddes. Med minnesmärket hedrar statsrådet president Koivistos minne och omfattande livsverk.

Minnesmärket Vällittjä (Förmedlaren) är formgivet och tillverkat av skulptören Kirsi Kaulanen, som 2021 utsågs till vinnare i en formgivningstävling om minnesmärket som utlystes av statsrådets kansli.

Den konstnärliga nivån i tävlingen var hög, och det kom in sammanlagt 110 godkända tävlingsbidrag. Vinnaren utsågs av en jury som bestod av kommittén för minnesmärket över president Mauno Koivisto och två konstnärmedlemmar utsedda av Konstnärsgillet i Finland.

Statsrådets kansli har beställt verket Vällittjä av skulptören Kirsi Kaulanen. Upphandlingens värde uppgår till 1 035 000 euro.

Statsrådets kansli donerar verket till Helsingfors stads konstsamling. Finlands alla framlidna presidenter har officiella minnesmärken i huvudstaden.

Det sex meter höga och femton meter långa verket i två delar är tillverkat av rostfritt stål och placerat på båda sidor om mittgången i Lilla parlamentets park. Det är möjligt att gå genom verket.

Den högsta statsledningen i Finland deltar i avtäckningsceremonin som inleds kl. 17.. Republikens president Sauli Niinistö och statsminister Petteri Orpo håller tal. För musiken svarar gymnasiet Sibelius-lukios kammarkör och Gardets musikkår.

Avtäckningsceremonin är öppen för allmänheten. Allmänheten kommer åt minnesmärket ungefär fr.o.m. kl. 17.40. Avtäckningsceremonin fortsätter med en tillställning för inbjudna gäster i riksdagens Lilla parlamentet-byggnad, där professor Tapio Bergholm håller ett festtal under rubriken President Koivisto 100 år.

Mauno Henrik Koivisto var Republikens Finlands president 1982–1994. Han var krigsveteran, bankdirektör, filosofie doktor, statsminister och republikens president, och lotsade Finland i

riktning mot EU-medlemskap.

President Koivisto avled i Helsingfors den 12 maj 2017. Han fick statsbegravning i Helsingfors den 25 maj 2017. President Koivisto är begravd på Sandudds begravningsplats. (Källa: Statsrådet)

Ska dödshjälp tillåtas?

Kampanjen för att legalisera dödshjälp, som startade i januari i år, går mot ett medborgarinitiativ.

Ett medborgarinitiativ kommer att behandlas av riksdagen om det har samlat in minst 50 000 stödförklaringar inom sex månader.

”Vi, undertecknade rösträttsmedborgare i Finland, föreslår att riksdagen beslutar att ge regeringen i uppdrag att vidta lagstiftningsåtgärder för att stifta en lag om dödshjälp och läkarassisterad död samt att legalisera dödshjälp och dödshjälp i Finland.”, så sammanfattas det centrala budskapet i kampanjen.

I samband med detta pågår Läkarförbundets utredning om dödshjälp av läkare. Detta syftar till att få en så omfattande förståelse som möjligt av läkarkårens aktuella åsikter och attityder. Studiens resultat kommer att användas för att stöd-

**Denna tidning kan man läsa var som helst
som här på toppen av Mt Everest**

ja Läkarförbundets positions- och kvinnorna över 20 år motio- bildning. Forskningen utförs i bilar enligt rekommendationen samarbete mellan Tammerfors för hälsomotion. 46 procent av universitet och Läkarförbundet. männen och 38 procent av kvin- norna motionerar tillräckligt.

**De, som vet litet mera
är
De, som läser Wasa
Dagblad**

**De som dricker oftast är
män i åldern 55–69 år**

Sex procent av männen och två procent av kvinnorna drack alkohol minst fyra gånger i veckan 2023. De som drack mest var män i åldern 55–69 år. 62 procent av dem använde alkohol minst en gång i veckan och 11 procent fyra gånger i veckan eller mer. Andelen nyktra personer i befolkningen låg kvar på samma nivå 2016 och 2023, runt 10 procent för män och 14 procent för kvinnor.

– Andelen nyktra minskade länge, men minskningen upphörde i början av 2000-talet, då något mindre än en tiondel av de tillfrågade var nyktra, säger specialistforskaren Janne Härkönen från THL.

”Efter detta har abstinensen blivit något vanligare, särskilt bland kvinnor och personer under 55 år. Avhållsamhet blev vanligare före 2016 än efter.” (THL.fi)

**Mindre än hälften av
alla vuxna motionerar
tillräckligt**

Mindre än hälften av männen

och kvinnorna över 20 år motionerar enligt rekommendationen för hälsomotion. 46 procent av männen och 38 procent av kvinnorna motionerar tillräckligt.

Rekommendationen för hälsomotion omfattar motion både i arbetet, på arbetsresan och på fritiden. Rekommendationen uppfylls om man per vecka rör på sig

i minst 2 h 30 min på ett sätt som höjer pulsen, eller i minst 1 h och 15 min så att man blir andfådd och

genom att upprätthålla muskelkonditionen och rörelsekontrollen minst 2 gånger i veckan.

Äldre personer motionerar allra minst: 31 procent av männen och 23 procent av kvinnorna som fyllt 75 år motionerar enligt rekommendationen. Rekommendationen om hälsomotion uppnås bäst bland män i åldern 20–39 år, av vilka 52 procent rör på sig tillräckligt.

Det är positivt att tre av fyra finländare ändå berättar att de motionerar något på fritiden. På befolkningsnivå motsvarar detta över tre miljoner personer som motionerar. På fritiden till exempel går man, cyklar, fiskar, jagar eller utför lätta trädgårdsarbeten. Betydligt färre vuxna motionerar ändå enligt rekommendationen för hälsomotion.

Tid som tillbringas framför skärmen minskar mängden fysisk aktivitet. 45 procent av männen och 39 procent av kvinnorna sitter på fritiden framför en skärm mer än tre timmar per dag. (THL.fi)

NEPSY-barn får 25 mil-

joner

Regeringen har avsatt 25 miljoner för rehabilitering av nepsybarn.

Ett Nepsy-barn är ett barn som lider av en neuropsykiatrisk störning som ADHD, ADD eller autism.

Presidentvalet

**Jutta Urpilainen gick
med på att kandidera
till presidentposten**

Utdrag ur hennes valtal söndagen den 19.11:

Finland kommer att välja en president i en helt annan värld än där president Sauli Niinistö började sin mandatperiod för snart tolv år sedan.

För 12 år sedan var Kina ännu inte på väg som leddes av president Xi. Relationerna mellan Ryssland och Ukraina hade ännu inte nått en krispunkt. Deklarationer om klimatnödsituationer var ännu inte kända. Occupy Wall Street-rörelsen väckte förhoppningar om en mer jämlik fördelning av välstånd. Den arabiska våren hade ökat tron på demokratis triumf. ISIS-kalifatet och kampen mot det var ännu inte känt.

Nu, 12 år senare, är atmosfären annorlunda.

Pandemin visade världens ömsesidiga beroende och väckte oss till vikten av total säkerhet. Demokratins utveckling har hamnat i baksätet, och autokrati lockar nya anhängare. Terrorism och humanitära kriser har förvärrats. Kriget mellan Hamas och Israel är det senaste sorgliga exemplet på detta.

Den geopolitiska konkurren-

sen har hårdnat. Kina, som har blivit en ekonomisk makt, och Ryssland, en kärnvapenstat som för ett anfallskrig, utmanar den liberala demokratis värderingar och vill förändra det regelbaserade internationella systemet. Hybridhot har blivit vanligare. Ett krig har brutit ut vid EU:s gränser. Rysslands anfallskrig i Ukraina har besvarats genom ett nära samarbete mellan USA och EU. Nato har expanderat till Finland – och snart till Sverige.

Global South kräver att dess röst hörs. Den väntar i frustration på lösningar på klimaträttsliga och skuldproblemet. Länderna får investeringar från öst och väst – både från Kinas Belt and Road-initiativ och från EU:s Global Gateway-initiativ som jag leder. Den globala södern är arenan för konkurrens mellan öst och väst.

Vi lever i en tid av global omvandling. Att hitta ett nytt utrikespolitiskt organ är viktigt för oss finländare. Viktigt för Finlands ekonomi och sysselsättning. Viktigt för Finlands säkerhet.

Evenemang

**KUNTSIS MUSEUM FÖR
MODERN KONST**

Linjens dimensioner

9.9.23 - 14.4.24

Hur konstnärer arbetar med linjen, där dess form sätter sig som en enkel penn- och kolteckning eller som en rumslig installation. Linjens variationer kan ses i gruppställningen på Kuntsis museum för modern konst. Både finländska och internationella samtidskonstnärer – 18 konstnärer och grupper av konstnärer – presenterar sig själva som en del av sitt konstnärliga arbete.

Korsnäs Hembygdsmuseum

Lillajul den 2.12. kl 11-14

Hantverk, mat, kött, fisk, keramik, julkransar - och tomten kommer och hälsa på.

Arrangör Korsnäs Hembygdsförening

WASA TEATER

”Vänd om min längtan”

Musikal

5.9.23 - 4.5.24

www.wasateater.fi

JULFILII 2-10.12.2023 - VASA

Julfilis är ett julunderland, ett årligt kulturrevenemang där människor i alla åldrar och bakgrunder samlas för att fira den bästa tiden på året. Mat, försäljning, varierande program, uppträdanden av lokala körer och musiker, massor av underhållning för familjer, teater, hantverksverkstäder, dockteater, klassiska lekar och gosiga husdjur – utan att förstås glömma utsökt mat och varm glögg. Korsholmsplanaden 6, 65100

Vasa
Arrangör Kasarmission ry
<https://julfilis.fi/>

Wasa Sångargilles julkonsert 2023

Wasa Sångargilles julkonserter har för många blivit en omistlig del av advents- och julfirandet. Det är en traditionell julkonsert med våra mest älskade julsånger, i traditionella men också nyskapande arrangemang, samt även några nya vackra sånger.

Torsdag 7.12.2023 kl. 20 Trefaldighetskyrkan i Vasa

Fredag 8.12.2023 kl. 19 Oravais kyrka

Lördag 9.12.2023 kl. 18 Trefaldighetskyrkan i Vasa

Medverkande bl.a. Kajsa Dahlbäck, sopran

Anne Mattilas julkonsert

15.12.23 vid Palosaari kyrka
Sångerskan, låtskrivaren, kaféägaren och bildkonstnären Anne Mattila ska ut på julturné.

Roparnäs kyrka 9.12 kl. 15.00 och kl. 18.00

Stilla Natt - en julkonsert med studentkören Pedavoces och NOX

Studentkören Pedavoces och NOX bjuder in till en gemensam julkonsert där traditionell julmusik varvas med lite nyare verk i en stämningsfull helhet av stillhet, glädje och förväntan.

PIRKANPOHJA KONSTCENTER, Etseri

Eemu Myntti Konstnärsträffar
HÖSTUTSTÄLLNING 20.9.2023–13.12.2023

13/12 DECEMBER. från 15.00 till 18.00

Sällan skådade målningar och grafik från Eemu Myntti-samlingen.

<http://www.ahtari.fi/pirkanpohja/>

Korsholms kyrka 17.12.23 klo 19.00

De vackraste julsångerna
Korall-kören, Kör för alla, orkester,

Ann-Christine Nordqvist-Källström, Erica Nygård, Michael Wargh

Korsholms svenska församling Wasa Graffitilandia - Winter Edition

25/12/2023 – 7/1/2024
från 12:00 till 15:00

”Graffitilandia, Graffitilandia vintertid i Vasa. Väggmålningar, målningar och gatukonst!”
Opistokatu 8, Vasa
Katutkulturi Ry
<http://www.wasagraffitilandia.fi>

Korsholms kyrka 25.12.23 kl 21.00

Juldagens konsert
Kamarikuoro Psallite laulaa Gaudete, säveltäjänä Anders Öhrwall, ja joululauluja.
Johtaja: Erica Nygård
Korsholms svenska församling

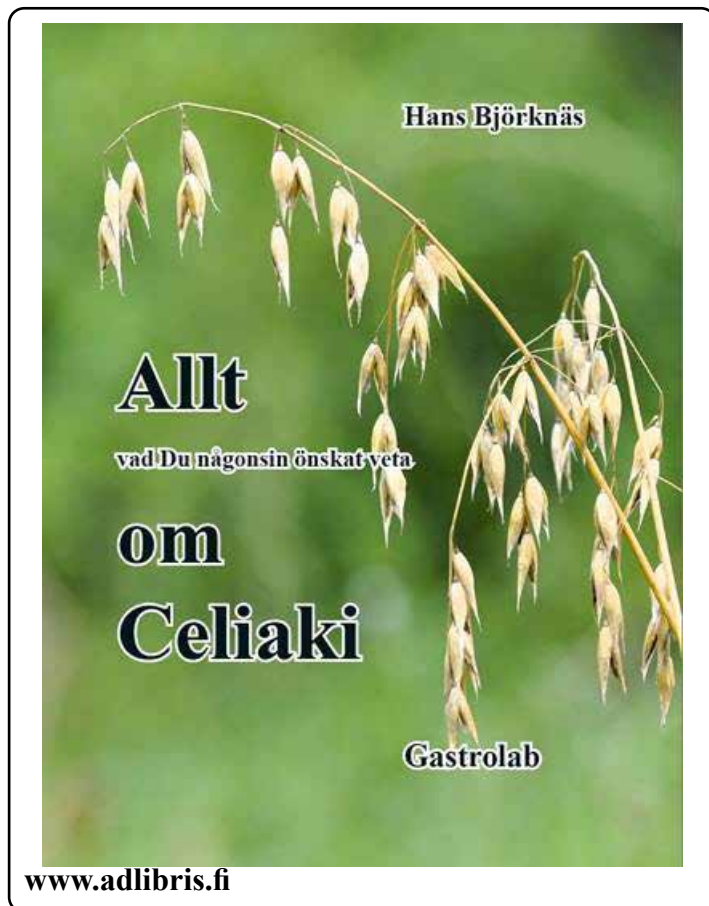
Konst

Samarbetsutställning firar Akseli Gallen-Kallelas konstnärskap i Wien

Konstmuseet Ateneum och Belvedere-museet i Wien går samman för att presentera Österrikes första utställning någonsin tillägnad Akseli Gallen-Kallelas verk. Utställningen, som omfattar cirka 60 stycken, kommer att öppna i Wien, Österrike, i september 2024.

Samarbetet mellan Ateneum och Belvedere sammanför expertis från Dr. Arnika Groenewald-Schmidt, biträdande curator på Belvedere, och Anu

Utriainen, specialistforskare på Ateneum, som har kurerat denna unika visning.

Akseli Gallen-Kallela (1865–1931) blev under sin livstid berömd både i hemlandet Finland och internationellt. Hans skildringar av finländare, myter och natur spelade en avgörande roll för att forma den finska nationella identiteten. De många utställningsinbjudningarna från europeiska konstföreningar och andra enheter under 1900-talet understryker hur hans konst fick genklang hos internationell publik och andra konstnärer i städer som Paris, Berlin, London och Wien.

Denna samarbetsutställning lovar att bli en omfattande utforskning av Gallen-Kallelas konstnärliga arv, som belyser hans inflytande utanför Finlands gränser. Showcasen hedrar inte bara konstnärens betydelsefulla bidrag utan understryker också hans verks varaktiga internationella dragningskraft. Både konstantusiaster och kulturkännare kan ana en fängslande resa genom Akseli Gallen-Kallelas mångfacetterade värld när utställningen visas i Wien nästa september.

AI

Berättelsen om Sam Altmans,

hans avskedande och efterföljande återinträde som vd för OpenAI är komplex med flera aspekter.

På ytan handlade det om förtroende och öppenhet. Styrelsen ansåg att Altman inte hade varit helt på förhand med dem om sin kommunikation med andra parter, vilket ledde till att han förlorade förtroendet för hans förmåga att leda företaget effektivt.

Men det fanns också underliggande spänningar mellan Altmans vision för OpenAI och styrelsens mer konservativa inställning. Altman var känd för att vara en risktagare, och hans vilja att tänja på gränserna för AI-utveckling hade gjort OpenAI till ett av de ledande företagen på området. Detta gjorde dock också vissa styrelseledamöter nervösa, eftersom de var oroliga över risken för att AI skulle kunna missbrukas eller få oavsiktliga konsekvenser.

Dessutom fanns det också oro över Altmans potentiella intressekonflikter. Han hade varit involverad i ett antal andra

AI-satsningar, och några styrelsemedlemmar oroade sig för att han kanske inte skulle kunna sätta OpenAI:s intressen först.

Dessa spänningar kom till sin spets i november 2023, när styrelsen röstade för att avskeda Altman. Detta beslut möttes dock av omedelbar motreaktion från OpenAI:s anställda, som överväldigande stödde Altman och hotade att lämna företaget om han inte återinsattes.

Till sist tvingades styrelsen att ändra sitt beslut och återinsätta Altman som vd. Detta var en seger för Altman, men det lyfte också fram de djupa splittringarna inom OpenAI. Det återstår att se om Altman kommer att kunna läka dessa divisioner och leda företaget framåt på ett enhetligt sätt.

Klimatförändringen

Enligt C3S var oktober den varmaste månaden i historien

I ett häpnadsväckande avslöjande har Copernicus Climate Change Service (C3S) rapporterat att oktober 2023 officiellt har blivit den varmaste månaden som någonsin registrerats. Den globala medeltemperaturen under denna period överträffade alla tidigare rekord, vilket understryker vikten av att ta itu med klimatförändringarna.

C3S, ett EU-initiativ, analyserar noggrant klimatdata från satelliter, markbaserade observationer och sofistikerade modeller. Deras fynd tyder på en oroande trend: vår planet upplever en aldrig tidigare skådad värme. Stigande havsnivåer, extrema väderhändelser och smältande glaciärer är bara några av konsekvenserna.

Experter betonar att det krävs brådskande åtgärder för att mildra effekterna av klimatförändringarna. Regeringar, industrier och individer måste samarbeta för att minska utsläppen av växthusgaser, övergå till förnybara energikällor och skydda sårbara ekosystem.

När vi brottas med verkligheten i en värmande värld, funge-

rar C3S-rapporten som en skarp påminnelse om att tiden är avgörande. Låt oss lyssna på varningen och arbeta kollektivt för att skydda vår planet för framtida generationer.

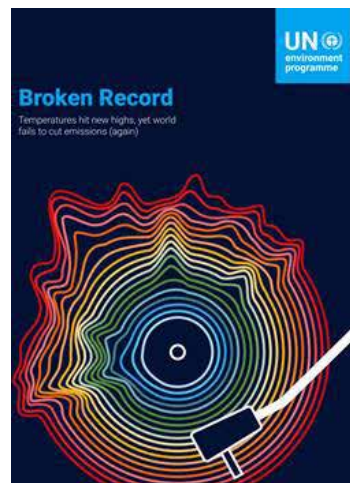
FN Nationer måste gå längre än nuvarande Paris-löften eller möta en global uppvärmning på 2,5-2,9°C

När globala temperaturer och utsläpp av växthusgaser slår rekord, finner den senaste rapporten om utsläppsgap från FN:s miljöprogram (UNEP) att nuvarande löften under Parisavtalet sätter världen på rätt spår för en temperaturökning på 2,5-2,9°C över förindustriella nivåer detta århundrade, vilket pekar på det akuta behovet av ökade klimatåtgärder.

Utsläppt före klimattoppmötet 2023 i Dubai, Förenade Arabemiraten, Emissions Gap Report 2023: Broken Record – Temperaturer slår nya höjder, men världen misslyckas med att minska utsläppen (igen), finner att globala lågkoldioxidomvandlingar behövs för att uppnå minskningar till förutspådda växthusgasutsläpp 2030 på 28 procent

för en 2°C-väg och 42 procent för en 1,5°C-väg.

”Vi vet att det fortfarande är möjligt att göra 1,5 graders gränsen till verklighet. Det kräver att man river ut den förgiftade roten till klimatkrisen: fossila bränslen. Och det kräver en rättvis, rättvis omställning av förnybar energi, säger António Guterres, FN:s generalsekreterare.

Rapporten om utsläppsgap Emissionsgaprapporten är UNEP:s strålkastarrapport som lanseras årligen inför de årliga klimatförhandlingarna. EGR spårar klyftan mellan vart de globala utsläppen är på väg med nuvarande landsättaganden och var de borde vara för att begränsa uppvärmningen till 1,5°C. Varje utgåva utforskar sätt att över-

brygga utsläppsklyftan.

Här är hela rapporten:

<https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/43922/EGR2023.pdf?sequence=3&isAllowed=y>

AI

OpenAI lanserar banbrytande AI-modeller och utvecklarverktyg

OpenAI skapade en stor uppståndelse denna vecka med lanseringen av en serie banbrytande AI-modeller och utvecklarverktyg, vilket markerar en betydande milstolpe inom artificiell intelligens. Bland höjdpunkterna finns den mycket efterlängtade GPT-4 Turbo, med imponerande kapacitet på 128K kontext och sänkta priser, den innovativa Assistants API, den visionära GPT-4 Turbo med Vision, den dynamiska DALL-E 3 API och mer. Dessa nya modeller och verktyg förväntas revolutionera landskapet för AI och lovar att omdefiniera gränserna för vad som är möjligt inom artificiell intelligens.

GPT-4 Turbo med 128K kontext

GPT-4 Turbo, en massiv språkmodell som tränats på en omfattande datamängd av text och kod, har nu en förbättrad kapacitet på 128K kontext, vilket möjliggör generering av mer sammanhängande och mänskligt liknande text jämfört med sina föregångare.

Assistants API

Designad för att underlätta sömlös integration av GPT-4 Turbo i applikationer, tillhandahåller Assistants API utvecklare en enkel väg för att införliva förståelse för naturligt språk, chatbots och virtuella assistenter i sina projekt.

GPT-4 Turbo med Vision

Introduktionen av GPT-4 Turbo med Vision presenterar en banbrytande modell som kan generera högkvalitativa bilder baserat på textuella beskrivningar, vilket resulterar i visuellt slående och realistiska bilder som står i nära anknytning till den tillhandahållna texten.

DALL-E 3 API

Vad är det här för ett hus?

Förra veckans hus: Loftet

PencilSketch

Genom att ge utvecklare möjligheten att sömlöst integrera den generativa AI-modellen DALL-E 3 i sina applikationer förenklar det nyligen lanserade DALL-E 3 API processen för att skapa bilder från textbeskrivningar.

Copyright Shield

I ett försök att skydda företag som använder OpenAIs produkter från potentiella upphovsrättsliga anspråk meddelade OpenAI implementeringen av programmet Copyright Shield och visar därmed sitt åtagande för att skydda användarnas intressen.

Inverkan av OpenAIs tillkännagivande

OpenAIs senaste tillkännagivande har djupa konsekvenser för området för artificiell intelligens. Dessa nya modeller och produkter markerar inte bara ett betydande steg framåt i utvecklingen av AI-teknik, utan de lovar också att underlätta utvecklingen av AI-applikationer för utvecklare. Införandet av programmet Copyright Shield understryker OpenAIs engagemang för att skapa en säker och stödjande miljö för företag som använder deras produkter.

Hälsa

136 frågor om celiaki

I Finland har omkring 2% av befolkningen denna sjukdom, men fler än varannan vet inte om det. Dessutom har sannolikt lika många människor till en glutentolerans av annat slag, med samma symtom som vid celiaki. Detta är anledningen till varför det är så viktigt att sprida kunskap om sjukdomen och dess behandling.

Denna bok, 136 frågor och svar om celiaki, finns här: <https://vpress.ovh>

Ryssland

Medvedev om Carlsberg

De danska bryggerierna från Carlsberg blev kränkta över att deras andel i den ryska verksamheten överfördes till den ryska statens ledning.

Vad fint det är! Blandarna har äntligen insett sin roll i freakscirkusen och gnäller argt. Vår matare gavs till andra! När allt kommer omkring övergav de själva, liksom sina bröder i det västerländska menageriet, allt i Ryssland av politiska skäl, stoppade arbete och förnödenheter och vägrade uppfylla sina skyldigheter gentemot ryska motparter. Och de trodde att de inte skulle bli rörda. Vi ger er sanktioner, och vi ger den ukrainska regimen vapen, men rör inte vår egendom, eller låt oss åtminstone sälja den med vinst. Fy fan, inte pengar!

Och tack för de investeringar som nu fungerar för Ryssland och fyller dess budget. En stark budget innebär hjälp för fronten. I detta avseende bidrar även de meningslösa danskarna till modernerna ryska vapen.

The Moscow Times utsedd till "utländsk agent" av ryska myndigheter

I det senaste tillslaget mot oberoende medier har Ryssland riktat in sig på engelskspråkiga mediaenheter baserade utanför landet, med The Moscow Times som den senaste offren. Justitieministeriet förklarade publikationen som en "utländsk agent" och anklagade den för att sprida felaktig information om regeringsbeslut och politik.

Ukraina

Volodymyr Zelenskyy:

Tal av Ukrainas president med anledning av minnesdagen för holodomor.

Veckans astronomiska bild

The spiral galaxy IC 342, located about 11 million light-years from Earth, lies behind the crowded plane of the Milky Way: Dust, gas, and stars obscure it from our view. Euclid used its near-infrared instrument to peer through the dust and study it. Credit: ESA/Euclid/Euclid Consortium/NASA, image processing by J.-C. Cuillandre (CEA Paris-Saclay), G. Anselmi; CC BY-SA 3.0 IGO

den 25 november 2023 - 09:31
Kära ukrainare!
Kära människor!
Varje år i slutet av november går en kall rysning längs ryggraden. Oavsett väderförhållanden och var vi befinner oss. Med kyla i våra hjärtan förenas vi alla av ett tragiskt datum - den fjärde lördagen i november. Minnesdagen för holodomor. När vi känner stor smärta och ilska på samma gång, eftersom det är omöjligt att glömma, förstå och framför allt förlåta de fruktansvärda folkmordsbrott som det ukrainska folket upplevde under 1900-talet.
Män, kvinnor, barn. Miljontals oskyldiga och mördade. Oräkneligt och oräkneligt. Oräknat vid den tidpunkten. När allt annat än sanningen skrevs i kolumnen "dödsorsak". De "avskrev" kall-sinnigt tusentals människor, ansåg det inte nödvändigt att räkna, betraktade inte människor som sådana. Oräkneliga totalt. Hur många av dem, ihjälsvultna, föll helt enkelt på åkern, på vägen, på sin egen gård? Hur många hittades inte? Hur många söktes inte efter? När de styrande hade ett behov: att alla skulle hålla tyst, och de anhöriga varken hade förmågan eller orken att söka och bevisa sanningen, och då fanns det ingen kvar att söka. Hur många finns det?
Ingen vet det exakta svaret på denna fråga. Precis som svaren på andra frågor. Hur kan man vil-

Veckans bild

Berndt Lindholms utställning på Tikanoja är verkligen värd ett besök

ja döda ett helt folk? Att utplåna en hel nation? Hur kan man ta bort det allra sista från människor? Den sista födan, det sista livsuppehållet, det sista hoppet om liv och den sista chansen till frälsning? Normala människor kan inte föreställa sig eller förstå detta. Men det är något vi vet med säkerhet. De försökte utrota oss, underkuva oss, tortera oss. De misslyckades. De ville dölja sanningen för oss och tysta ner de fruktansvärda brotten för alltid. De misslyckades. De ville förvirra oss, vilseleda oss, få oss att inte tro, tvivla, glömma och därför förlåta. De misslyckades. Och idag, med största sorg och respekt, hedrar vi minnet av miljontals av vårt folk.

Idag, som alltid, prick klockan 16 tänder vi minnesljusen. Många kommer att vara med sina familjer, sina barn och barnbarn. Några av de unga ukrainarna kommer att se detta ljus för första gången. De kommer att fråga om det. Och vi kommer att berätta historien för dem. Detta ljus kommer att berätta en historia för dem som de bör känna till, komma ihåg och föra vidare till sina barn och barnbarn, som kommer att berätta den för sina barn och barnbarn. Och så länge vi fortsätter att tända denna eld kommer minnet av miljontals av våra förfäder inte att blekna. Som medvetet, överlagt och cyniskt drevs in i svältens famn.

Därför att de var ukrainare. Därför att de utgjorde ett ideologiskt och klassmässigt hot mot den kejsrerliga enheten, var fria människor i anden och därför ansågs farliga för regimen och dess geopolitiska avsikter. Och sedan gick beväpnade grupper från hus till hus och tog allt som gick att äta. Och då föll bönderna på knä och bad att få lämna åtminstone några smulor till sina barn, men vildarna var hänsynslösa. Och sedan "tynade mor- och farföräldrar, föräldrar och släktingar tyst bort" inför sina familjer och vägrade att äta "så att barnen kunde få mer". Och sedan försvann hela familjer, generationer, gator och byar. En tragedi med inte bara miljontals döda, utan också miljontals ofödda. En tragedi som idag får oss att gråta och tiga, så tyst att hela världen måste höra den. Detta är ljudet av ukrainsk smärta.

Ideologerna, organisationerna och förövarna av dessa brott har inte ställts till svars eller straffats rättvist under sin livstid. Men det betyder inte att vi ska förlåta och glömma. I dag måste alla förövarnas namn och biografier ställas inför rätta. Och de bär skammens straff, stigmatiseringen av sin roll i världshistorien, sanningen som alla på planeten borde känna till. Sanningen att idag är det minsta som kan göras för att hedra dessa miljontals offren. Att erkänna dessa fruktansvärda handlingar mot ukrainare som folkmord är

I domstolen:

— Varför slog ni klaganden, så att ett par tänder flögo ut.
— Av idel kamratskap.
— Va säger ni, av kamratskap?
— Ja, för att min vän Karlsson, som såg på, skulle bli instämnd som vittne, och sålunda också engång bli i tillfälle att förtjäna sig några mark.

Hovnarren, 15.7.1924

oerhört viktigt. Detta är ingen formalitet. Detta är den civiliserade världens inställning till sanningen. Detta är en hyllning till rättvisan.

Licens: Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. Länk: www.president.gov.ua

Humor för 100 år sedan

'Läraren: Kan du säga mig, NiLs, vad som menas med att Karl XII var enväldig?

NiLs: Han var inte 'gift.

--0--

Domaren till vittnet: »Ni påstår, att den anklagade icke är någon

Från läsarna

Vi tar väldigt gärna emot inlägg från våra läsare. Kommentarer, historier, minnen, debatt, nyheter från hemorten. Sannolikt kommer detta att vara den viktigaste delen i denna vår tidning. Men utrymmet är ju begränsat, så skriv gärna rätt så kort! Så sänd gärna inlägg till:

wasadagblad@gmail.com

Annonsera i WD

Det kan ha ett visst PR-värde att vara bland de första som annonserar i denna historiska och hypermoderna dags-tidning.

Annonspriset är 6 €/spaltmillimeter. Standardannonser är billigare (25 mm hög=140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm=400 €. Upprepade annonser = 30% rabatt. Sänd annonser till wasadagblad@gmail.com

som jpg, tiff eller png, annonserna förminskas sedan till spaltbredd 46 mm.

gentleman. Av vad orsak?» Vittnet: »Jo, han ger mig 1 mk i drickspengar och säger 'tack så mycket', när jag serverar honom något. Det gör inte en verklig gentleman. Han säger, 'giv mig det och det, men fort, annars får du saltkaret i skallen'. Men han sticker alltid åt mig en femma.»

Har du glömt att din läkare förbjudit dig att dricka sprit till maten! Det är sant. Fröken, var snäll och tag ut maten!

--0--

I rätten:

- Nå, har ni utsett er försvarsadvokat?

- Nej, domarn, jag har tänkt hålla mig till sanningen.

Operaupplevelser

Hundratals operor - som kan avnjutas hemma:

Det är inte alls så lätt gå på opera. Det är långt till Helsingfors och till de stora operahusen i London och New York. Men vi kan ändå njuta av opera, virtuellt, och besöka världberömda operahus. Via denna sida kan vi se många av de bästa operorna framförda av världens främsta operasångare. Välkommen med i denna grupp!

Gå till Facebook och skriv in *operaupplevelser* i sökrutan.

Wasa Dagblad
wasadagblad@gmail.com

Nästa vecka:

Photo Supplement

Quintgenien

Alexandra Theodora Frosterus-Såltin

GPT-3

Printed 1 €
Free on the Net

ISSN 2954-2456

Nr 48 Sunday, November 26 2023

WASA DAILY - a modern newspaper with a layout from the 1870s. At that time, most newspapers had this format, corresponding to A4, and 4 pages. Lots of text, but no pictures at all, so there's a lot to read in a few pages. The newspaper contains quotes from old daily newspapers, taken from the National Archives (digi.kansalliskirjasto.fi). Text in this publication is generated in part with GPT-3, OpenAI's large-scale language-generation model. Upon generating draft language, the texts has been reviewed, edited, and revised the language and the newspaper takes ultimate responsibility for the content of this publication. Wasa Daily will continue to be published on Sunday mornings, but our aim is that it will eventually be published every day. The magazine can be read online for free, printed single issues cost 1 €. Advertising price 6 €/ millimeter, but standard ads are cheaper (25 mm high=140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm=400 €. Repeated ads = 50% discount). Send ads to wasadagblad@gmail.com as jpg, tiff or png, the advertisements are then reduced to a column width of 46 mm. If the advertisement does not fit, we will contact you (space is limited). Editor-in-Chief: Hans Björknäs. Mail: Wasa Dagblad, Skolhusgatan 37 B 7, 65100 Vasa, telephone +358-40-5462455. E - mail: wasadagblad@gmail.com

Вітаємо всіх українців у Ваасі! Сподіваємося, вам тут сподобається і навіть залишитеся після закінчення війни в Україні! A warm welcome to all Ukrainians in Vaasa! We hope you will enjoy yourself here and even stay after the war in Ukraine is over!

The Moscow Times Designated as "Foreign Agent"

The Moscow Times Designated is blocked within Russia by Rosas "Foreign Agent" by Russian komnadzor.

Authorities
Despite the foreign agent label, the journalists at The Moscow Times issued a statement on Saturday, asserting their commitment to independent and unbiased reporting on Russia. They denounced the classification as "unjust" and emphasized their determination not to succumb to external pressure. The move to brand The Moscow Times as a foreign agent aligns with Russia's broader strategy since 2012, using such designations to target opposition groups, media organizations, and individuals challenging the Kremlin's narrative. Originally focused on non-governmental organizations, the "foreign agents" laws were expanded in 2017 to include media outlets and, since 2020, individuals. (Source: The Barren Observer)

JULFILIIIS 2-10.12.2023 - VAASA

Julfiliis is a Christmas wonderland, an annual cultural event where people of all ages and backgrounds gather to celebrate the best time of the year. Food, sales, a variety of programs, performances by local choirs and musicians, plenty of entertainment for families, e.g. craft workshops, puppet theater, classic games and cuddly farm animals - without forgetting, of course, delicious food and hot mulled wine. Korsholmanpuistikko 6, 65100 Vaasa
Organizer Kasarmission ry
<https://julfiliis.fi/>

Wellbeing Services County of Ostrobothnia is expanding its social welfare guidance services to include a dedicated telephone hotline.

Jorma Uotinen directs the Tove opera
Page 20
Page 18

Known for its English-language print version since the early 1990s, The Moscow Times relocated its journalists to neighboring countries following Russia's full-scale war against Ukraine last February. Currently based in the Netherlands, the newsroom has faced state censorship, and

Winter in Seinäjoki

Today

Once upon a time...

Once upon a time, a CEO proudly said to the shareholders at the annual meeting:

"This year, we have managed to save up to 50% in costs. "And we will continue on this path – next year we will be able to save up to 100 percent. Next year, we will close down all our operations."

After hearing this, someone has speculated that this CEO then took over the management of the health and social care project. And it's true, in social and health care circles, everything now seems to have to do with savings. The development is the same as the winding down of operations.

And even with other activities, it seems to be this and that. A senior recently told me that he had called 900 times to get an appointment for an influenza vaccination.

There are three areas of social welfare and health care. There is care for the very oldest and most demented, it is expensive and when it is run down there will be

problems, serious problems, humanly burdensome ones.

Then there is the specialised health care, which works well. If you get a serious illness in Finland, the treatment is of high quality, there is no better one in the world and it is almost free in practice. These are the words of a man who, after suffering a severe heart attack, underwent three extensive balloon dilations within a few hours and went home after 4 days as a healthy man.

Then there is primary care, which is the work of former health centres. The problem is a lack of staff (despite this, there are plans for redundancies in many places), long queues and a law that requires you to receive care within a few days, which will never succeed with the current system.

The pessimist talks about problems. An optimist talks about solutions. And there are solutions! Elegant ones too! We'll get back to them this winter.

News

Jorma Uotinen directs

THE KING'S RING
BEING A ROMANCE OF THE
DAYS OF
GUSTAVUS ADOLPHUS
AND THE THIRTY YEARS' WAR
TRANSLATED FROM THE SWEDISH OF

ZACHARIAS TOPELIUS
BY
SOPHIE ÖHRWALL AND HERBERT ARNOLD

Part 30:

"And Ketchen," said the grandmother; "for my part, I would like much to know more of the good, charming child. I will leave Regina alone, but this I will maintain that such a black-eyed wild cat, who would tear one's eyes out at any moment, cannot come to any good."

"And the lordly Count of Lichtenstein, whom we have not heard of lately," added Sophie. "I am certain he will become Regi-

na's betrothed."

"Aha! little cousin listens with delight to that part of it," said the postmaster with a sly smile. "But say, brother Bäck, do not busy yourself with sentimentalities; let us hear more about Stälhandske, the stout little Larsson, and the Tavastlander Vitikka. How the d— I did the man get along without ears? I remember to this day, that on the 21st of August, there was a corporal at Karstula—"

"Brother Bäck," interrupted the schoolmaster, "who has justitia mundi, the sword of justice in his hand, will not fail to hoist the Jesuit Hieronymus up to the top of the highest pine on the Hartz mountains."

"Take care, brother Svenonius," retorted the post-master maliciously, "the Jesuit was very

learned, and knew a heap of Latin."

"I will tell you what I know about the Finns," said the surgeon; "but I assure you beforehand that it is altogether too little. Wait ten or twenty years longer, when some industrious man will take the trouble to glean from the old chronicles our brave countrymen's exploits."

"And what became of the king's ring?"

"Why, that we shall hear to-morrow evening."

CHAPTER I.

A MAN FROM THE PEASANTS' WAR.

Beyond the fertile plains of Germany a wild sea extends itself towards the north, whose shores are annually covered with the ice of winter, and whose straits have sometimes borne entire armies on their ice-bridges. For ages the surrounding nations have fought for the possession of this sea; but at the time of our story the greatest power in the north triumphed over nine-tenths of its wide shores, the Baltic had almost become a Swedish lake; stretching its mighty blue arms north and east, it folded in its embrace a daughter of the sea, a land which had arisen from its bosom, and elevated its granite rocks high above its mother's heart. Finland is the most favoured child of the Baltic; she empties her treasures into the lap of her mother, and the great sea does not disdain the offering, but withdraws lovingly and tenderly like an indulgent mother, that

the Tove opera

The background of next summer's Tove opera is that Tove Jansson painted the altarpiece of the Teuva church in the early 50s.

The only altarpiece painted by him. Next summer, in August, the opera will be performed at Teuva. Korsholma's music festival is one background force.

Tejuka, Teuva's local newspaper, says that the opera will be directed by Jorma Uotinen.

New district: Koivuniem-Björknäs

A new small district is being planned in Vaasa. It will be located in a scenic location next to Haapaniemi, Melaniemi and Pappilänmäki, and there will be around 50-70 apartments.

Vaasa's population is growing at a record pace

The year 2023 is shaping up to be

This magazine can be read anywhere

like here on the top of Mt Everest

the strongest year of population growth in the entire 21st century for Vaasa. According to preliminary data from Statistics Finland, the population of Vaasa has grown significantly, by as many as 892 inhabitants between January and September. Immigration is a key factor in this strong growth, and it has accelerated Vaasa's population growth in the previous year as well.

There were a total of 68,880 residents of Vaasa in September, while at the end of the year 2022 the number was 67,988 inhabitants. The last time a correspon-

ding increase exceeded the 800 inhabitants mark was in 2011.

- Immigration to Finland has been record high in recent years. In 2023, the population trend will also be significantly affected by Ukrainians' home municipality applications, says housing manager Jonas Nylén.

Immigrants mainly settle in the country's large and growing cities. Vaasa has the largest population of immigrants or foreign speakers in Finland among medium-sized growth cities.

Vaasa's excellent employment situation is also one of the back-

ground factors for growth. In September, Vaasa's unemployment rate was 6.9%, and Ostrobothnia's central ELY unemployment rate was the lowest in mainland Finland (6.0%).

(Source: Vaasa.fi)

Autumn vaccinations open for booking from 1 November

The Ostrobothnian welfare area opens appointments for flu, corona and pneumococcal vaccinations on November 1.

The vaccinations are free of charge for people who belong to the risk groups in accordance with THL's recommendations.

Influenza vaccinations are offered to people over the age of 65, people who due to illness or treatment belong to risk groups, pregnant women, children from 6 months to 6 years, people starting military service and the closest circle of people who are particularly susceptible to severe influenza.

Booster doses of corona vaccine are offered to people over the age of 65, people over the age of 18 who belong to risk groups and people over the age of 12 with severe immunodeficiency.

Pneumococcal vaccinations

her daughter may develop, and every season clothes the shores with grass and flowers. Fortunately the land which lulls to sleep in its bosom the waters of a thousand lakes, and stretches one hundred and forty Swedish miles along the shore. The sea bears power, freedom, and enlightenment; the ocean is an active civilising element in the world; and a sea communicating nation can never stagnate in need and under oppression except by its own fault.

Far away in the north of Finland a region exists which more than any other is the fostered child of the sea, for from time unknown it has risen with a gentle slope from the waters. Numerous green isles rise along this coast. "In my youth," says the grey-haired old salt, "fine ships floated where now the water is quite shallow, and in a few years the cattle will graze on the

former sea-bottom. The playing child launches its little boat from the beach; look around you, little one, and see well the point where the waters trace their edges; when you become a man, you will look in vain for your present strand—beyond the green fields you will hear their distant murmur; and when you are an old man, a village may appear on the spot once occupied by the waves." A strange region, where the towns built hard by deep sounds and tributaries, are twelve miles from the waters in two hundred years, while the keels and anchors of vessels are drawn up from the bogs fifty miles inland.

This region is East Bothnia; greater than many kingdoms, and extending to the verge of Lapland in the north, where the sun never sets at midsummer, and never rises during the Christ-

mas darkness.

Nature is awake for three months of the year in an unbroken day, and then at midnight you can read the finest print; three months of night, but a night of moonlight and glittering snow—clear, cold, and solemn. The flower's beauty perishes sooner there than human joy; for seven months the plains are covered with snow and the lakes with solid ice; but never is spring more delightful than such a winter; still a melancholy mingles with this joy, which the heart well understands.

Two races live on the coasts of this land, unmixed and unlike; a variegated picture of national and local peculiarities of language and habits; one parish sharply contrasting with another. Certain common traits exist, however, which all present. It is

not a historical accident that the greatest and bloodiest battles of Finland have been fought on the soil of East Bothnia.

Twenty-five miles east of Vasa, on the banks of Kyrö River, is the rich Storkyrö parish—the granary of East Bothnia. Here grows the well-known rye-seed, which is exported in large quantities to Sweden. The parish presents a plain of waving grain-fields, from which arose the saying, "that Storkyrö fields and Limingo meadows have no equals in length and breadth." The people are Finns, of Tavastlandish origin in remote times. Their old church, built in 1304, is one of the oldest in the country.

TO BE CONTINUED...

Art experience of the week:

Fanny Maria Churberg, Finnish artist (1845—1892).

Born in Vaasa. Her first art teacher was Alexandra Frosterus-Sältin in Vaasa. Later she studied in Düsseldorf, also visited Paris and painted landscapes in original, bold and powerful execution. During her lifetime, she was not particularly appreciated as an artist. But in recent times she has been recognized as one of the best landscape artists that has existed in Finland

are offered to people between the ages of 65 and 84 who suffer from asthma or chronic obstructive pulmonary disease, people under the age of 75 who suffer from severe kidney disease, people under the age of 75 with severe immunodeficiency, people who have undergone a stem cell transplant and children under the age of 5.

For more information see the website of the Ostrobothnian welfare area, <https://en.osterbottensvalfard.fi/>

New Social Welfare Guidance Hotline Enhances Support for Families and Working-Age Individuals

Starting November 22, the Wellbeing Services County of Ostrobothnia is expanding its social welfare guidance services to include a dedicated telephone hotline. Aimed at assisting families with children and individuals of working age, the hotline provides expert guidance, counseling, and information on social welfare services and benefits.

Previously offered by municipal social counselors and workers, this service has been centralized to streamline accessibility for clients. Ann-Christin Sundsten, Head of Client and Service Guidance, emphasizes

the initiative's goal of ensuring equal access to support for all residents of Ostrobothnia.

The hotline, operational on weekdays, is staffed by social workers specializing in services for children, young people, families, and working-age individuals. The bilingual service allows callers to select their specific case category—either child and family matters or issues related to working-age individuals—via the telephone keypad.

Upon calling the hotline at 06 218 9400, callers undergo an initial assessment of their situation. Based on this evaluation, they are directed to the most appropriate service for their needs. Sundsten encourages individuals facing challenges in everyday life, be it financial concerns or issues related to mental health, to reach out for assistance.

For instance, if parents express exhaustion, social workers can provide an initial assessment and guide them towards suitable services within the wellbeing services county. Further assessments and client relationships can be initiated if necessary, or callers may be directed to relevant external support services.

The hotline operates Monday to Thursday from 08:00 to 15:00 and on Fridays from 08:00 to 14:00, ensuring consistent and accessible support for those in

need. Phone number: 06 218 9400

NEPSY children get 25 million

The Government has allocated 25 million for the rehabilitation of nepsy children.

A Nepsy child is a child who suffers from a neuropsychiatric disorder such as ADHD, ADD or autism.

Those who know a little more are Those who read Wasa Daily

Monument over former president Mauno Koivisto was unveiled on Saturday 25 November

A new monument honouring former President of the Republic Mauno Koivisto was unveiled on Saturday 25 November 2023, the centenary of former president Koivisto's birth, in Little Parliament Park in Helsinki. With the monument, the Government honours former president Koivisto's memory and extensive life's work.

The work, called Välttämättä (The Mediator), was designed and created by sculptor Kirsi Kaulanen, the winner of an open design competition organised by the Prime Minister's Office in 2021.

The competition was of high artistic standard and received 110 entries. The winner was selected by an awards committee consisting of the former president Mauno Koivisto memorial committee and two artists appointed by the Artists' Association of Finland.

The Prime Minister's Office commissioned the winning work Välttämättä from sculptor Kirsi Kaulanen. The value of the contract was EUR 1,035,000. The Prime Minister's Office will donate the finished work to the art collection of the City of Helsinki. All official monuments to former Finnish presidents are located in Helsinki.

The six-metre-high and fifteen-metre-long stainless steel work stands on both sides of the main pathway leading through Little Parliament Park and invites the viewer to walk through it.

The unveiling ceremony will be attended by the highest state leaders of Finland. President of the Republic Sauli Niinistö and Prime Minister Petteri Orpo will give speeches at the event, which will feature music by Sibelius Upper Secondary School Chamber Choir and The Guards Band.

The unveiling ceremony will begin at 5 pm and is open to the public. The public will be able to take a closer look at the monument starting at around 17.40. The unveiling will continue with an event for invited guests at the Little Parliament building, where Professor Tapio Bergholm will deliver a speech in honour of the

centenary of former president Koivisto.

Mauno Henrik Koivisto was President of the Republic of Finland from 1982 to 1994. He was a war veteran, a bank manager, a Doctor of Philosophy, Prime Minister and President of the Republic who led Finland on its path to EU membership.

Former president Koivisto passed away in Helsinki on 12 May 2017. His state funeral was held in Helsinki on 25 May 2017. He is buried at Hietaniemi Cemetery. (Source: Valtioneuvosto)

Watch out for scam messages sent in Suomi.fi services' name

The Digital and Population Data Services Agency warns of scam messages being sent in the name of Suomi.fi services. In addition to text messages, scam messages are also being sent via social media channels. The message in question is a phishing message that attempts to get the user to click a link in the message.

Do not click on any links in e-mail or text messages. Do not access the services through links or search engine results. Instead, enter the full address of the website in the address bar, such as www.suomi.fi.

We have ISSN-numbers!

The Finnish ISSN center has given our newspaper international journal codes, so-called ISSN codes. This after quite thorough consideration. So now we are officially part of the Finnish newspaper world. We are newspapers "for real".

Should euthanasia be allowed?

The campaign to legalize euthanasia, which started in January of this year, is moving towards a citizens' initiative.

A citizen's initiative will be considered by the parliament if it has collected at least 50,000 declarations of support within six months.

"We, the undersigned citizens of Finland with the right to vote, propose that the parliament decides to give the government the task of taking legislative measu-

res to enact a law on euthanasia and physician-assisted death and to legalize euthanasia and assisted death in Finland", this is how the central message of the campaign is summed up.

In connection with this, the Medical Association's investigation into the euthanasia of doctors is ongoing. This aims to get as comprehensive an understanding as possible of the current opinions and attitudes of the medical community. The results of the study will be used to support the position formation of the Medical Association. The research is carried out in collaboration between the University of Tampere and the Medical Association.

Presidential Election

Jutta Urpilainen agreed to run for president

Excerpt from her election speech on Sunday 19.11:

Finland will elect a president in a very different world than where President Sauli Niinistö began his term almost twelve years ago.

12 years ago, China was not yet on the path led by President Xi. Relations between Russia and Ukraine had not yet reached a crisis point. Climate emergency declarations were not yet known. The Occupy Wall Street movement raised hopes for a more equal distribution of wealth. The Arab Spring had increased faith in the triumph of democracy. The ISIS caliphate and the fight against it were not yet known.

Now, 12 years later, the atmosphere is different.

The pandemic showed the in-

terdependence of the world and awakened us to the importance of total security. The development of democracy has taken a backseat, and autocracy attracts new followers. Terrorism and humanitarian crises have worsened. The war between Hamas and Israel is the latest sad example of this.

Geopolitical competition has intensified. China, which has become an economic power, and Russia, a nuclear-armed state waging a war of aggression, challenge the values of liberal democracy and want to change the rules-based international system. Hybrid threats have become more common. A war has broken out on the borders of the EU. Russia's war of aggression in Ukraine has been responded to by close cooperation between the United States and the EU. NATO has expanded to Finland - and soon to Sweden.

The Global South demands that its voice be heard. It waits in frustration for solutions to climate justice and the debt problem. The countries receive investments from the East and the West - both from China's Belt and Road initiative and from the EU's Global Gateway initiative that I lead. The global south is the arena of competition

A book in Swedish about the famous woman artist i Vaasa, Alexandra Frosterus-Såltin, You can buy it here:

- adlibris.fi

- <https://akateeminenwebshop.com/>

between East and West.

We are living in a time of global transition. Finding a new foreign policy agency is important for us Finns. Important for Finland's economy and employment. Important for Finland's security.

Events

KUNTSI MUSEUM OF MODERN ART

Dimensions of a line-exhibition

9.9.23 - 14.4.24

How artists work with the line, where its shape settles as a simple pencil and charcoal drawing or as a spatial installation. The variations of the line can be seen in the group exhibition at the Kuntsi Museum of Modern Art. Both Finnish and international Contemporary Artists - 18 artists and groups of artists - present themselves as part of their artistic work.

WASA TEATER

"Vänd om min längtan"

Musical

5.9.23 - 4.5.24

www.wasateater.fi

JULFILIS 2-10.12.2023 - VAASA

Julfilis is a Christmas wonderland, an annual cultural event where people of all ages and backgrounds gather to celebrate the best time of the year. Food, sales, a variety of pro-

grams, performances by local choirs and musicians, plenty of entertainment for families, e.g. craft workshops, puppet theater, classic games and cuddly farm animals - without forgetting, of course, delicious food and hot mulled wine.

Korsholmanpuistikko 6, 65100 Vaasa

Organizer Kasarmission ry

<https://julfilis.fi/>

Wasa Sångargille's Christmas concert

7.12.23

In its Christmas concerts, Wasa has traditionally performed with well-known soloists at Sångargille. This year, soprano Kajsa Dahlbäck is the soloist.

Church of Vaasa, 7.12.23 at 8 p.m

PIRKANPOHJA ART CENTER, Ähtäri

Eemu Myntti Artist meetings AUTUMN EXHIBITION 20.9.2023–13.12.2023

DECEMBER 13.12. from 3 to 6 p.m

Rarely seen paintings and graphics from the Eemu Myntti collection.

<http://www.ahtari.fi/pirkanpohja/>

Anne Mattila's Christmas concert

15.12.23 at Palosaari church Singer, songwriter, cafe owner and visual artist Anne Mattila is going on a Christmas tour.

TIKANOJA ART HOME

"Stigar i landskapet"

Berndt Lindholm's exhibition 20.10.23-21.4.24

ATENEUM

COLOUR & LIGHT – THE LEGACY OF IMPRESSIONISM

20.10.2023–25.2.2024

The exhibition introduces Impressionist and Neo-Impressionist art from the period 1860–1916. The exhibition draws parallels between the great masters of international art and Finnish art.

RUSK

Chamber Music in Jakobstad

21–25.11.2023

A Royal Feast

International creativity at the darkest time of the year

FINNISH NATIONAL GALLERY KIASMA, HELSINKI

FREE ADMISSION DAY

1,12.23 at 10-20.30

RITZ

1-2 December 2023 at 7 p.m

CHRISTMAS PARTY WITH KRISTA AND MARK

A warm Christmas performance in anticipation of Christmas

With Krista Siegfriids and Mark Levengood

www.ritz.fi

Wasa Graffitilandia - Winter Edition

25/12/2023 – 7/1/2024

from 12:00 to 15:00

"Graffitilandia, Graffitilandia in winter in Vaasa. Murals, paintings and street art!"

Opistokatu 8, Vaasa

Katutkulturi Ry

<http://www.wasagraffitilandia.fi>

Vähäkylä parish hall 11.2.24

from 14 to 16

Public lecture entitled "History of the people of the Great Northern War". Lecturer Teemu Keskiarja

<http://www.vahankyronseura-kunta.fi>

KORSHOLM MUSIC FESTIVAL 2024

24.7-31.7.2024

www.korsholmmusicfestival.fi

Opera

A ballet of Dickens's A Christmas Carol sees its world premiere at the Finnish National Ballet

The British-led creative team includes choreographer David Bintley and composer Sally Bea-

mish

On 1 December, the Finnish National Ballet will unveil a brand-new Christmas ballet, inspired by the timeless tale of Charles Dickens, A Christmas Carol. Behind this full-length ballet production are the British choreographer David Bintley and the composer Sally Beamish, both well-versed in Dickens's literary legacy. While A Christmas Carol has long been a traditional holiday play in theatres across Britain and around the world, it has seen only a handful of adaptations into dance works. In recent decades, A Christmas Carol has also become a popular fixture in the festive season repertoire of many Finnish theatres. Now, for the very first time in Finland, the story will be interpreted as a ballet. (oopperabaletti.fi)

re brings together the expertise of Dr. Arnika Groenewald-Schmidt, Assistant Curator at Belvedere, and Anu Utriainen, Specialist Researcher at Ateneum, who have curated this unique display.

Akseli Gallen-Kallela (1865–1931) gained renown both in his native Finland and internationally during his lifetime. His depictions of Finnish people, myths, and nature played a pivotal role in shaping the Finnish national identity. The numerous exhibition invitations from European art associations and other entities in the 20th century underscore how his art resonated with international audiences and fellow artists in cities like Paris, Berlin, London, and Vienna.

This collaborative exhibition promises to be a comprehensive exploration of Gallen-Kallela's artistic legacy, shedding light on his influence beyond Finland's borders. The showcase not only honors the artist's significant contributions but also underscores the enduring international appeal of his work. Art enthusiasts and cultural connoisseurs alike can anticipate a captivating journey through the multifaceted world of Akseli Gallen-Kallela when the exhibition unfolds in Vienna next September. (Ateneum.fi)

Ateneum

Collaborative Exhibition Celebrates Akseli Gallen-Kallela's Artistry in Vienna

Ateneum Art Museum and the Belvedere Museum in Vienna are joining forces to present Austria's first-ever exhibition dedicated to the works of Akseli Gallen-Kallela. The exhibition, comprising approximately 60 pieces, is set to open in Vienna, Austria, in September 2024.

The collaborative effort between Ateneum and Belvede-

What house is this?

Last weeks house:
Loftet

PencilSketchApp

AI

The story of Sam Altman's

firing and subsequent reinstatement as CEO of OpenAI is a complex one with multiple facets.

On the surface, the issue was one of trust and transparency. The board of directors felt that Altman had not been fully upf-

ront with them about his communications with other parties, which led to a loss of confidence in his ability to lead the company effectively.

However, there were also underlying tensions between Altman’s vision for OpenAI and the board’s more conservative approach. Altman was known to be a risk-taker, and his willingness to push the boundaries of AI development had made OpenAI one of the leading companies in the field. However, this also made some board members nervous, as they were concerned about the potential for AI to be misused or to have unintended consequences.

In addition, there were also concerns about Altman’s potential conflicts of interest. He had been involved in a number of other AI ventures, and some board members worried that he might not be able to put OpenAI’s interests first.

These tensions came to a head in November 2023, when the board voted to fire Altman. However, this decision was met with immediate backlash from OpenAI’s employees, who overwhelmingly supported Altman and threatened to leave the company if he was not reinstated.

In the end, the board was forced to reverse its decision and reinstate Altman as CEO. This was a victory for Altman, but it also highlighted the deep divisions within OpenAI. It remains to be seen whether Altman will be able to heal these divisions and lead the company forward in a unified way.

OpenAI Launches groundbreaking AI Models and Developer Tools

OpenAI made waves this week with the launch of a series of cutting-edge AI models and developer products, marking a significant milestone in the world of artificial intelligence. Among the highlights are the much-anticipated GPT-4 Turbo, boasting an impressive 128K context capacity along with reduced pricing, the innovative Assistants API, the visionary GPT-4 Turbo with Vi-

sion, the dynamic DALL-E 3 API, and more. Anticipated to revolutionize the landscape of AI, these new models and tools promise to redefine the boundaries of what is possible in the realm of artificial intelligence.

GPT-4 Turbo with 128K Context

The GPT-4 Turbo, a massive language model trained on an extensive dataset of text and code, now features an enhanced 128K context capability, allowing for the generation of more coherent, human-like text compared to its predecessors.

Assistants API

Designed to facilitate seamless integration of GPT-4 Turbo into applications, the Assistants API provides developers with an easy pathway to incorporate natural language understanding, chatbots, and virtual assistants into their projects.

GPT-4 Turbo with Vision

The introduction of GPT-4 Turbo with Vision presents a groundbreaking model capable of generating high-quality images based on textual descriptions, producing visually striking and realistic images closely aligned with the provided text.

DALL-E 3 API

Empowering developers with the ability to seamlessly incorporate the DALL-E 3 generative AI model into their applications, the newly launched DALL-E 3 API simplifies the process of creating images from text descriptions.

Copyright Shield

In a bid to safeguard businesses utilizing OpenAI’s products from potential copyright claims, OpenAI announced the implementation of the Copyright Shield program, demonstrating its commitment to protecting the interests of its users.

The Impact of OpenAI’s Announcement

OpenAI’s latest announcement carries profound implications for the field of artificial intelligence. Not only do these new models and products mark a significant leap forward in the advancement of AI technology, but they also promise to facilitate the development of AI applications for developers. The introduction of the Copyright Shield program further

underlines OpenAI’s dedication to providing a secure and supportive environment for businesses utilizing their products.

Expert Insights on OpenAI’s Announcement

Experts within the field of artificial intelligence have responded positively to OpenAI’s recent announcement. The consensus among many experts is that the newly launched models and products are poised to make a substantial impact on the evolution of artificial intelligence. Additionally, OpenAI’s commitment to ensuring copyright protection has garnered praise from experts, solidifying the organization’s dedication to fostering a secure and progressive AI landscape.

In summary, OpenAI’s latest announcement stands as a pivotal moment in the history of artificial intelligence. With the introduction of these groundbreaking models and tools, the way we live and work is anticipated to undergo significant transformation.

Russia

15-year-old boy head of Chechnya’s security service

Among the things that happen in our eastern neighbor, this is probably one of the strangest.

A 15-year-old boy, Adam Kadyrov, has become the head of Chechnya’s security service.

Prior to this, Adam Kadyrov had received the valuable Order of Dusly for his contribution to strengthening inter-ethnic peace and harmony, State Duma Deputy Adam Delimkhanov reported this. He expressed the hope that Adam will continue his “creative path”. Previously, Adam had received the Order of Merit for the Kabardino-Balkarian Republic.

The 15-year-old’s father’s name is Ramzan Kadyrov, which surely has a certain meaning in the context.

Climate change

UN Nations must go further than current Paris pledges or face global warming of 2.5-2.9°C

Nairobi, 20 November 2023 – As global temperatures and greenhouse gas emissions break records, the latest Emissions Gap Report from the UN Environment Programme (UNEP) finds that current pledges under the Paris Agreement put the world on track for a 2.5-2.9°C temperature rise above pre-industrial levels this century, pointing to the urgent need for increased climate action.

Released ahead of the 2023 climate summit in Dubai, United Arab Emirates, the Emissions Gap Report 2023: Broken Record – Temperatures hit new highs,

Image of the week

The Berndt Lindholm exhibition at Tikanoja is worth a visit

Astronomic Picture of the week

The spiral galaxy IC 342, located about 11 million light-years from Earth, lies behind the crowded plane of the Milky Way: Dust, gas, and stars obscure it from our view. Euclid used its near-infrared instrument to peer through the dust and study it. Credit: ESA/Euclid/Euclid Consortium/NASA, image processing by J.-C. Cuillandre (CEA Paris-Saclay), G. Anselmi; CC BY-SA 3.0 IGO

In court:

— Why did you hit the complainant, so that a couple of teeth flew out.
— Of noble friendship.
— What do you say, out of friendship?
— Yes, so that my friend Karlsson, who was watching, would be accepted as a witness, and thus also have the opportunity to earn some marks.
Hovnarren, 15.7.1924

yet world fails to cut emissions Nations. (again), finds that global low-carbon transformations are needed to deliver cuts to predicted 2030 greenhouse gas emissions of 28 per cent for a 2°C pathway and 42 per cent for a 1.5°C pathway.

The Emissions Gap Report

“We know it is still possible to make the 1.5 degree limit a reality. It requires tearing out the poisoned root of the climate crisis: fossil fuels. And it demands a just, equitable renewables transition,” said António Guterres, Secretary-General of the United

The Emissions Gap Report is UNEP’s spotlight report launched annually in advance of the annual Climate negotiations. The EGR tracks the gap between where global emissions are heading with current country commitments and where they ought to be to limit warming to 1.5°C. Each edition explores ways to bridge the emissions gap.

Here is the full report:
<https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/43922/EGR2023.pdf?sequence=3&isAllowed=y>

The metal one lasts longer, but the wooden one is healthier. —oo—

Moon is important

— I have come to the conviction that the moon is more important than the sun. Because the moon shines at night when you need lighting, while the sun shines during the day when it’s already light.

—oo—

Train ticket

Karl Johan will travel to the country over a couple of holidays.

— I was going to ask for a ticket to Wirkby.

— Over Karis or Hyvinge? — No, only over the holidays.

Next week:

Photo Supplement

Alexandra Theodora Frosterus-Såltin

Humour a century ago

A coffin shop

— I would like to buy a coffin. — Should it be made of metal or wood? — Which is better, — Yes, a. They are both good.

Advertise in Wasa Daily

Being among the first to advertise in this historic and hyper-modern daily may have some PR value.

The advertising price is 6 €/gap millimetre. Standard ads are cheaper (25 mm high = 140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm = 400 €. Repeated ads = 30% discount. Send ads to wasadagblad@gmail.com

From our readers

We very much welcome submissions from our readers. Comments, stories, memories, debate, news from home. Probably this will be the most important part of this spring paper. But space is limited, so please write as short as possible! So please send posts to:

wasadagblad@gmail.com

WASA DAILY
wasadagblad@gmail.com

Photo Supplement

**Pörtom kyrkoby sedd från ovan
Pirttikylän kirkonkylä ylhäältä katsottuna
The church village of Pörtom seen from above
Вид згори на церковне село Портом**

